

atuartut
pímoorussívataartut

nuannaarluni
atuartítsíneq

ingerlalluarneq

ínissaqartítsíneq
Ataqatígíinneq

akaareqatígíinneq
Isumassoqatígíinneq

ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK Najoqqutassiaq

Atuarfimmumut pisinnaatitaaffinnik tunngavilimmumut
UNICEF-imit akuerineqartumut ilitsersuutit

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK





IMAI

SIULEQUTSIUSSAQ.....	6
PILERSAARUSIORNEQ.....	31
ALLORJARNEQ 1: ILISIMASQAARNEQ.....	35
ALLORJARNEQ 2: SIULERSUINEQ.....	41
ALLORJARNEQ 3: MISISSUINERIT.....	47
ALLORJARNEQ 4: PILERSAARUSIORNEQ.....	53
ALLORJARNEQ 5: SULIAQ AALLARTIPPOQ.....	59
ALLORJARNEQ 6: NALILIINEQ.....	65
KAKKIUSSAT.....	71

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



meeqqanut tamanut

UNICEF-ip Atuarfik Pisinnaatitaaffinnik tunngavilik -
Najoqqutassiamik saqqummersitsisuuvoq UNICEF Danmark
FN Byen
Marmorvej 51
2100 København Ø
www.unicef.dk

Allattut: Anne Mette Friis aamma Christian Bindslev Aaqqissuisut: Anne Mette Friis aamma Christian Bindslev
Ilusilersuisoq: iCICERO, Nuuk
Assilliisoq: Finn Brasen
Naqiterisut: Frederiksberg Bogtrykkeri A/S Printed in Denmark
1. saqqummersitaq, 1. naqiternera (100-inik amerlassusilik) © UNICEF Danmark ISBN 978-87-90621-14-8

Otsavigaagut:
*Meeqqat inersimasullu Langelinieskolen-imiittut, atuarfik misiliutaasoq
UNICEF-ip Atuarfik Pisinnaatitaaffinnik tunngavilik 2013 – 2015.*



SIULEQUTSIUSSAQ

PIAREERSARNEQ

ALLORJARNEQ 1: ILISIMASAQARNEQ

ALLORJARNEQ 2: SIUTTUUSINNAASSUSEQ

ALLORJARNEQ 3: MISISSUINERIT

ALLORJARNEQ 4: PILERSAARUSIORNEQ

ALLORJARNEQ 5: SULIAQ AALLARTIPPOQ

ALLORJARNEQ 6: NALILIINEQ

KAKKIUSSAT



SIULEQUTSIUSSAQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



**MEEQQATTA 14.000-it ATUARTINNEQARNISSAMINNUT
PISINNAATITAAFFIAT KALAALLIT NUNAANNI
ATUARFEQARFIUP KISIAT QULAKKEERNIARNEQ
AJORPAA.**

**MEEQQATTA INUTTUT PISINNAATITAAFFITIK
MEEQQATULLU ILLERSORNEQARNISSAMINNUT
PISINNATITAAFFITIK MALILLUGIT PIMOORUSSILLUTIK
INGERLATSILERNISSAAT ULLUT TAMARLUINNAASA
ATUARFITSINNITTAQ ANGUNIAGARIUARPAPUT.**

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK SUUGAMI?

UNICEF-ip Atuarfia Pisinnaatitaaffinnik tunngavilik (APT) atuarfiuvoq ilinniartitseriaatsimini, ingerlaatsiminilu meeqqat pisinnaataaffii malilluinnarlugit ingerlaaseqartoq. APT-mi naligiissitaaneq, naleqassuseq, ataqqinnineq, akaareqatigiinneq, peqataatitsinerlu tunngavigalugit, NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissut naapertorlugu – Meeqqat Pisinnaatitaaffii - naapertorlugit ingerlanneqartoq. APT-mi meeqqat peqataatinneqartarput soorlu Meeqqat Pisinnaatitaaffiini immikkoortoq 12-nni allassimasutulli, atuartullu meeqqat pisinnaatitaaffiini ilikkagaqartarput ullut tamarluinnaasa taakkua najoqqutarisarnersigut. Atuartut, angajoqqaat, ilinniartitsisut, sulisullu al-lat Pisinnaatitaaffiit pillugit atuarfimmi kattullugit ataatsimooqatigiilersillugit, naleqartitat pitsaasut Meeqqat Pisinnaatitaaffiini allassimasut najoqqutaralugit. Pisinnaatitaaffinnik malinnilluni atuarfinni naleqartitat oqaasiinneq ajorput, atuarfimmiinnermi pissusilersuutit, oqaloriaatsit, ileqqullu atorneqartut ingerlalluarnissamut aqutissiuusseqataasussaapput meeqqallu pitsaanerpaamik ineriartornissaannut aqutissiuussissallutik.

Meeqqat pisinnaatitaaffimminnik ilisimannilernissaat UNICEF-ip sulissutigaa, nunanimi tamalaani misissuinitigut ilisimalernikuvarput, pisinnaatitaaffiit meeqqanik nukittuninngortitsisartut, apo-raaffiusinnaasunilu aqqiisinnaanngortitsisartut. Pisinnaatitaaffiillu atuarfimmi sukumiisumik aal-lunneqaraangata ulluinnarni atukkat pitsaanerulertartut, nikassaasarnert ikinnerulertartut, atuar-tullu pimoorussinerulertartut malugineqartarpoq. Pisinnaatitaaffiit atuarfik ingerlalluortoq sulii pit-saanerulersittarpar, atuarfiup naleqartitai aallaavigalugit ingerlasoqalertarmat, atuartunullu tama-nut tamanna iluaqutaasaqaaq.

APT-lerisutut atuarfimmi suliaqarnerit atuarfiup ileqqui periutsillu atorneqartut NP Meeqqat Pisin-naatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummik aallaaveqarluinnartarput, Isumaqatigiissutillu immikkoor-tui aalajangiussanut aallavigineqartarput, taamatuttaaq atuartut inersimasullu suleqatigiinnerini.

APT-lerisutut atuarfiulernissassinut tulluuttunik ilisimasaqalissaasi atortussaqaalerlusilu. Atuarfis-sinni ingerlaasissinnut tulluarsaasinnaavusi. Najoqqutassiaq aallaavigalugu ukiuni tulluuttuni ine-riartortitsisinnaavusi, pisariaqartitassinut kissaatissinnullu naapertuuttumik.

Danmarkimi, Sverigemi, Canadami, Tuluillu Nunaanni Right Respecting Schools isumassarsiorfigi-neqarput, najoqqutassiaq Kalaallit Nunaanni atuartaanermut - kulturimut inatsisinnullu tulluarsa-gaavoq. Atuartitsinermi peqataatinneqartarput atuartut, ilinniartitsisut, perorsaasut, teknikkilerisut, aqutsisut allaffimmiut angajoqqaallu.



**APT-TUT INERIARTORTITSINERMI
PINGAARUTEQARLUINNARPOQ ATUARTUT
SUTIGUT TAMATIGUT NALIGISATUT
PEQATAATINNEQARNISSAAT, ATUARFIUP
ILEQQUISA ALLANNGORTINNEQARNISSAANNUT
TAAKKUA ISIGINNITTAASAASA TUSAANEQARNERI
ALLANNGUUTAASARMATA**

*“Angalaneq tusindtinik miilini
ungasissusilik alloriarnermik ataatsimik
aallartittarpoq.”*

Lao Tzu



**APT-LERIFFITTUT ATUARFIMMI ATUARTUT TAMARMIK
PISINNAATITAAFFIMMINNIK ILISIMANNILERTARPUT,
MEEQQAT AKORNGANNI ATUARFIULLU
INERSIMASORTAANNI SUSASSAQAQATIGIINNI
TAMANI ATUGAALERTARLUNI**

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



TUNNGAVIUSUMIK ATUARFIUP SIUNERTAI APT-P QANOQ TAPERSEPAI?

Meeqqat atuariata siunertaani paragrafimi allassimavoq atuartitsiffiusuni ilisimasat pisinnaasallu perorsarsimassutsikkullu angusassat. APT-mi perorsarsimassutsimut tunngasut, Meeqqat Pisinnaatitaaffiinit immerneqarsinnaapput ineriartortinneqartarlutillu:

Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsississaattut siunnersuut nr. 15, 3. December 2012-imeersoq

Atuarfiup siunertaa tunngavialu

§ 2. Atuarfiup angerlarsimaffik suleqatigalugu pisussaaffigaa

- 1) ilikkagassanik pisinnaasassanillu pisariaqartunik tamanik atuartooq inooqataanikkut tunuliaqutai apeqqutaatinnagit pissarsitissallugu,
- 2) atuartup piginnaasai ineriartortissallugit, peqqissutsikkut, inooqataanikkut misigissutsigullu ineriartortineq ilaatillugu,
- 3) atuartup toqqissisimasumik namminersortumillu inooqataalernissaanut peqataassalluni,
- 4) tatisimaneqanngitsumik isumaliorsinnaaneq akaarinninnerlu atuartumi siuarsassallugit,
- 5) atuartut akornanni aamma ilinniartitsisut atuartullu akornanni akisussaaqatigiinneq suleqatigiinnerlu nukittorsassallugit kiisalu,
- 6) atuartut immikkut pisariaqartitalit immikkut isiginiarneqassasut.

Imm. 2. Atuarfiup ilikkartitsiniarnermini avatangiisit peqqinnartut toqqissisimanartullu neqeroortigissavai, taamaasiornermigullu atuartup namminersortumik eqqarsarsinnaanera, akuersaaginnarani nammineq isummersinnaassuseqarnerminik piginnaassusai, isummarminik, nammineq isiginnittaatsiminik misigissutsiminillu oqaatiginnissinnaassuseqarnera kiisalu anguniakkaminik angusiniarsinnaassutsimigut, allanngortitseriarsinnaassutsimigut, tunniussimassutsimigut pilersitseriarsinnaassutsimigullu piginnaasai siuarsassallugit.

Imm. 3. Atuarfiup atuartitsinermini atuartooq piginnaasassanik, suleriaatsinik atuagarsornikkullu piginnaasassanik iluaqutaasussanik pissarsinissamut periarfississavaa, taakkununga ilaatinneqassapput atuartup piginnaasaminik ineriartortitsisinnaanissaa, ilinniagaqarnissamut inuutissarsiutitaarnissamullu piareersarneq kiisalu tamatigoortumik saqqummiusseriarsinnaaneq oqaatsinillu piginnaasat tamatigoortut.

Imm. 4. Atuarfiup ulluinnarni ingerlatsinini sulininilu imatut sinaakkusersussavaa, atuartooq imminut naleqartinnerminik, imminut tatiginnerminik, suleqateqarsinnaassuseqarnerminik, akisussaassuseqarnerminik inunnullu allanut ataqqinninnerminik ineriartortitsisinnaalersillugu.



Imm. 5. Atuarfiup suliadini tamani atuartup inuiaqatigiinni kinaassutsiminik, kulturiminik pingaartitaminillu paasinninnerminik ilisimasaminillu ineriartortitsinissaa tunngavilissavaa, inuiaat allat kulturiinik ilisimasaqarnera paasinnissinnaaneralu ineriartortissavaa, oqartusaaqataanermik eqqarsartaatsimut iseriartuaartinneqarnissaa isumagissavaa kiisalu oqartusaaqataanerminut, pisinnaatitaaffeqarnerminut, pisussaaffeqarnerminut inuiaqatigiillu ineriartornerannut pinngortitamullu naleqqussarniarnerminut atuartup nammineq akisusaaqataanerminik paasinnissinnaanera ineriartortissallugu.

Atuarfimmil pisinnaatitaaffinnik tunngavilimmi atuartup tamatigoortumik ineriartornissaanut najoqqutassaqartitsisarpoq ima

- piginnaasanik ilisimaarinninneq namminerlu periarfissarisanik tatiginnilerneq
- atuartup iliuuserisinnaasaanik piginnaasaanillu sungiusaasarpoq
- atuartut peqataanissaannut akisussaaqataanissaannullu periarfissiisarpoq
- sutigut tamatigut eqqortoq, pisussaaffik, naligiissitaanerlu sungiusartarpaat

ATUARFIMMUT ALLANNGUUTIT?

APT-ugaanni imaangilaq suna tamaat allanngortinneqassasoq, soorlu atuarfiup ilusilersorneqarnera, atortut, atuartitseriaatsit, perorsaariaatsit ilinniartitseriaatsillu tunngaviusut il.il. Pisinnaatitaaffiitut malinnissagaanni neqeroorutaapput ilinniartitsisut perorsaasullu atugarisatigut, susasaaqatigiinnertigut, namminerlu iliuuserisassanut ilisimannilernissaaq nunarsuarmioqataasutullu isiginnissinnaanissaat.

Allannguutissaaq tassaavoq atuartut innarligassaanginneri ataqqillugit PISSUSEQALERNISSAQ atuarfiullu ingerlanneqarneranut akuliussinnaangortinneqarnissaat. APT-it eqqissisimanerusumik, ilinniartitseriaatsit, eqqarsarluarfiusinnaasumik misiginneqataaffiusinnaasumillu avatangiiseqalersitsisarput. Suliassaaq piviusunngortikkuminaatsuunngilaq, allannguiartorusaartoqarsinnaagami, kajuminnerulersitsissagami atuartut, ilinniartitsisut perorsaasullu nuannaarnerulissutigisaannik.



ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK MALUNNIUTEQARPA?

Atuarfik Pisinnaatitaaffinnik tunngavilik UNICEF-ip Tuluit Nunaanni 00'kunni isumassarsialugu Rights Respecting Schools Award-imik taallugu pilersitaraa, ullumikkullu 4.000-inngorlutik taavani siaruaassimallutik. Ukiut 2007-2010 ingerlanerini ilisimatusartartut ataqqineqarluartut atuarfinni 31-ini sunniutinik misissuisimapput nalunaarusiorlutillu¹ saqqummiunneqartumik. Kingunerisimasaalu ilaatigut makkuupput:

- Rights Respecting Schools'ini atuartut pisinnaatitaaffimminnut tunngasunut eqqartueqataane-rusarput.
- Atuarfinni taakkunani aalajangiussassani atuartut peqataatinneqarnerat annerulersimavoq atuarfiullu ineriartortinneqarnissaanut soqutiginninnerulersimallutik. Atuarfiup toqqissisimanar-tumik peqataatitsisumillu ingerlanissaanut atuartut assut soqutiginnilersimapput.
- Atuarfiit iluminni misissuinerminni paasivaat atuartut ataqqinninnerulersimapput assigiinngis-sutsinullu akuersaernerulersimallutik, nikassaasoqannginnerulerlunilu qinngasaaruttoqanngin-nerulersimalluni.
- Atuartut peqataatinneqarnerulernerisa aalajangeeqataanerulernerisalu imminnut naleqarneru-lernerannik ingerlalluarnerulerannullu aqutissiuussivoq.
- Atuartitsinerup imarisaanut najoqqutassanullu sunniuteqarsinnaalernerup piumassuseqartitsi-nerulerlunilu angusarissaartitsinerulersimavoq.
- Nunarsuup ataqatigiinneranut atuartut paasinninnerulerput nunarsuarmilu meeqqat inuuniar-nikkut naapertuilluarnerusumik inuuneqarnissaat pisinaatitaaffiit aallaavigalugit soqutigineru-lerpaat.

Atuarfimmi ileqqut allanngornerisa kingunerisaannik ilinniartitsisut aamma atukkamikkut ingerlal-luarnerulerput.

¹ Professor Judy Sebba and Dr. Carol Robinson, Sussex University 2010:
http://www.unicef.org.uk/Documents/Publications/sussex_interim_summary.pdf



UNICEF SOOQ SULEQATIGINEQASSAVA?

Meeqqat tamarmik pisinnaatitaaffigaat Meeqqat Pisinnaatitaaffiinik ilisimannissallutik, taamaattumillu meeqqat pisinnaatitaaffiinik salliutitsisumik atuarfinnik ineriartortitsissalluni UNICEF-imut pissusissamisoorpoq.

UNICEF nunarsuarmi meeqqat kattuffiisa annersaraat, nunarsuaq tamakkerlugu meeqqat atugarisaannik pitsanngorsaanissarput sulissutigaarput. Ukiopassuarni misilittakkatta ilisimasaqalersippaatigut, meeqqat pisariaqartitaanik aallaaveqarluni qanoq aqqissuisoqarsinnaanerani, atugarisaasalu aallaaviginissaasa qanoq pingaaruteqartiginerani.

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissutaat UNICEF-ip naleraraa, immikkoortumilu 45-mi allassimavoq, UNICEF-ip pisussaaffigigaa nunani tamani Isumaqtigiissutip malinneqarnissaa. Sumiffinni nunarsuarmilu meeqqat pisinnaatitaaffiisa ataqqinneqarnissaat ullut tamakkiallugit sulissutigaarput. Naalackersuisut pisortallu meeqqanut tunngasunik inatsisiliussatillugit peqataasarpugut, nunani piitsuni aporaaffiusuniuppat, nunaniluunniit pisuunerpaani meeqqat atugarisaannut attuumassuteqaraluarpat.

Pisinnaatitaaffiit malillugit atuarfik UNICEF-imit ineriartortitaavoq, assingusumillu ingerlaasillit nunarsuaq tamakkerlugu UNICEF-imit atorpeqartarput – kinguneqarluartartumik. Atuarfimmi aqut-sisut ilinniartitsisullu suleqatigalugit ineriartortitsineq pisuaannarpoq, taakkuami qanoq aqqissuisoqassanersoq nalunnginnerpaajusarmassuk.

MEEQQAT PISINNAATITAAFFII QANOQ OQARIARTUUTEQARPAT?

Meeqqat Pisinnaatitaaffii inatsisitigoortumik atuutsinneqarput, meeqqat pisinnaatitaaffiinik aalajangiussaniq imaqlutik. Kalaallit Nunaat 1993-imi atuuttitsilerpoq, inatsisinulli ilanngussuunneqarsimanngillat. Inatsisitulli siunnersuutit, aqqissuussinerillu arlarllit, soorlu meeqqanik ikorfartuisoqarnissaaq ilaatigut NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissummit aallaaveqarput. Meeraq namminiussuseqartutut, namminerlu pisinnaatitaaffeqartutut nassuiaatigineqartarpoq. Isumaaqtigiissut 54-inik immikkoortortaqarpoq, meeqqat pisinnaatitaaffiinik immikkut ittunik imalinnik, tunngaviusunillu sisamanik aallaaveqarluni ilitersuutaasunik:

- Immikkoortitsisoqassanngilaq – meeqqat tamarmik assigiimmik pisinnaatitaaffeqaramik, imm. 2.
- Aalajangiussani meeqqanut tunngasuni tamani meeqqap pisariaqartitai, meeqqamullu pitsaannerussat aallaavigineqartassapput, imm. 3.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



- Nammineq inuuneqarnissamut ineriartornissamullu pisinnaatitaaffeqarneq, imm. 6.
- Meeqqap siunertaanut ataqqinninnissaq, meeqqat tamarmik isummernissaminnut pisinnaatitaaffeqarput, imm. 12.

MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINI ILINNIARTITAANEO PILLUGU IMMikkoortut

Immikkoortoq 28 aammalu 29 malillugit meeqqat tamarmik toqqissisimasumik ineriartornartumillu atuarnissaminnut, immikkoortinneqaratillu, nikassarneqaratik allatigullu kanngutsaatsuliorfigineqannginnissaminnut pisinnaatitaaffeqarput. Kinaassuseq piginnaasallu atuarfimmi ineriartortinnissaannut periarfissaqartussaavoq.

Inuit pisinnaatitaaffiik ataqqinnilernissaannut, akaareqatigiinnilernissaannut, suaassutsillu nali-ginnerinik meeqqat isiginnilernissaannut atuarfik ineriartortitsilluni ikiuuttussaavoq. Nunat tamar-mik Meeqqat Pisinnaatitaaffiik atuutsitsilersimasut pisussaaffeqarput meeqqat pisinnaatitaaffiisa qulakkeerneqarnissaat anguniarlugu sulissuteqarnissaminnut.

NUNA ILAASORTAASOQ ISUMAQATIGIISSUMMIK INATSIITIGUT EQUUTTITSINNGIPPAT QANOQ PINEQASSAVA?

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi imm. 43-imi allassimavoq, NP Meeqqat Pisin-naatitaaffii pillugit ataatsimiitsitaliamik pilersittissasoq taassumalu nakkutigisassarai, nunat isuma-qatigiissummik atsioqataasimasut eqqortitsinersut. Kalaallit Nunaat isumaqatigiissummik eqqor-titsinersoq UNICEF Danmark-ip qulakkeerinneqataaffigisussaavaa. Tamannalu pisarpoq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu meeqqanik suliniaqatigiiffiit suleqatigalugit ukiut tallimakkaarlugit ataatsi-miitsitaliamut nalunaarusiortarnikkut, tassani isumaqatigiissummut tunngatillugu suut ernumanar-tinnerlutigit tikkuartortarsigit. Nalunaarusiaq nassiunneqareeraangat Kalaallit Nunaat, Danmark, Savalimmiullu ataatsimiitsitaliami misissuiffiqineqartarput, Naalakkersuisunut naalagaaffimmullu innersuussutit nassiunneqartarlutik. Innersuussutit tamarmik uani atuarneqarsinnaapput

 <http://sim.dk/media/914692/anbefalinger-fra-fns-bornekomite-til-danmark-2011.pdf>

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



Meeqqat Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliamiit uparuarneqartuarsimavoq kalaallit meerartaasa pisinnaatitaaffimminnik ilisimanninnginnerat, atuarfeqarfimmilu NP Meeqqat Pisinnaatitaaffiit atuartitsisoqartannginnera. UNICEF-ip Pisinnaatitaaffigilerisunik atuarfiliorerisigut tamanna aaqqiiffiginiarneqarpoq. NP Meeqqat Pisinnaatitaaffiit pillugit ataatsimiitsitaliarsua pillugu uani paasisaqarnerusinnaavutit:

 <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIndex.aspx>

NUNARSUARMII MEEQQAT PISINNAATITAFFII SUUT UNIOQQUTINNEQARNERPAAJUSARPAT?

Nunarsuarmi nunarpassuarnit meeqqat pisinnaatitaaffii unioqqutinneqartarput. Unioqqutitsiner-mullu piitsuussuseq patsisigineqarnerpaausarpoq. Meeqqat sulisinneqartarnerannut tunngatil-lugu nunani tamalaani malittarisassat unioqqutillugit meerarpassuit akunnerni arlalinni sulisin-neqartarput. Meeqqat nerisassaqaarnissaminnut, atuarnissaminnut, ineriartornissaminnullu pisin-naatitaaffiisigut Meeqqat Pisinnaatitaaffii ullut tamangajaasa unioqqutinneqartut tusagassiuutini tutsiuttarput, ingammik nunani piitsuungaaramik meerartaminnilluunniit nerisassaqaartitsineq ajor-tuni tamanna pisarpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiit annertuumik unioqqutitsisarnernut assersuutigineqarsinnaasut nunani sorsuffiusuni pisarput. Sumiiffiit ilaanni ilaqutariit toqqissiviilliorlutillu nalorninartorsiorfiusuni meerartaasut sunnerneqartarput, sumiiffiillu ilaanni meeqqat allaat pinngitsaalillugit sorsuttunut peqataatinneqartarput.

Aamma nunani atugarissaarfiunerusuni soorlu Kalaallit Nunaanni meeqqat pisinnaatitaaffii ullut tamakkiallugit unioqqutinneqartarput. Ingammik meeqqat sanngiinnerusumik inissisimasut soorlu meeqqat angajoqqaaminnit peersitaasimasut, meeqqat persuttagaasartut, kanngutsaatsuliorfigine-qartartut, meeqqallu piitsutut inissisimasut eqqarsaatigigaanni. Aamma lumaqatigiissummi imm. 12-nnut tunngatillugu meeqqat imminnut tunngasutigut tusarniaaffigineqarneq ajortut. Assersuuti-galuga atuarfimmu allamut nuunnermut, angajoqqaat najortarsinnaanerannut, angerlarsimaffiillu avataanut inissiisoqarnerinut tunngatillugu.



MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINUT ISUMAQATIGIISSUT QANOQ SUNNIUTEQARSIMAVA?

NP Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaata meeqqat qanoq isumaqarfigineqarnissaannut, pineqarnissaannullu tunngatillugu allannguititsisimaqaat. Meeqqat namminiussuseqartutut inuttullu namminneq pisinnaattaaffeqartutut ullumikkut isigineqarnerulernikuupput, uninngaannarlutik paariinagassatut isigineqarunnaarlutik.

Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissut tapiliussatullu ilanngussartai nunarsuaq tamakkerlugu naalackersuisunut aalajangiisartunullu isumassarsiorfittut atorneqartarsimapput nunaminni inatsi-siliornerminni meeqqat pisinnaatitaaffiik qulakkeerinninniarnermanni. Nunarsuaq tamakkerlugu pitsanngorsaait suusimanersut UNICEF-ip nittartagaani atuarneqarsinnaapput, taakkua Meeqqat Pisinnaatitaaffiik aallaaveqarmata. Tassanittaaq atuarneqarsinnaavoq meeraaqqqat toqusarnerat 1/3-imik ikileriarsimanagerat meeqqallu atualerartut ukiuni 1990-2011 33 procentimiit 50 procentimut qaffariaateqarsimammata.

SOOQ MEEQQAT ISUMAQATIGIISSUT ILISIMASSAVAAT?

NP Meqqat pillugit Isumaqatigiissutaat nunarsuatsinni 0-18-inik ukiulinnut atuuppoq. Nunarsuar-milu meeqqanut tamanut atuulluni, nunarsuarmioqataagaanni immaqaluunniit illit sumiiffinniik-kanniluunniit meeqqanut tamanut atuuppoq. Meeqqat pisinnaatitaaffimminnik ilisimanninnissartik pisinnaatitaaffigaat, Kalaallit Nunaatalu pisussaaffigilernikuuvaa Isumaqatigiissutit tamanut qaam-marsaatigissallugu. Meeraagaanni ilisimasariaqarpoq Isumaqatigiissut silarsuarmi atuummat, qanorluunniillu tunuliaqutaqaraluaanni isumaqatigiissut atuuppoq. Isumaqatigiissutip ilisimane-ratigut meeqqat iliuueqarsinnaanngortittarpai, eqqunngitsuliorfigineqartutut misigigunik, ikingu-taasullu assigiimmik pisinnaatitaaffeqaramik pitsaasumik inuuneqarnissaminnik pisinnaatitaaf-feqartuttaaq paasisinnaasariaqarpaat. Meeqqat peqataatinneqarnissaat akuliutsinneqarnissaallu APT-mi pingaartinneqartorujussuupput, paasinarsereerporlu tunngaviusumik naleqartitaasut taak-kua marluk atuartunik pimoorussisunik akisussaaffilinnillu atuarfimminnilu ingerlalluuartunik piler-sitsisartog.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



KALAALLIT NUNAAAT MEEQQALLU PISINNAATITAAFFII

Kalaallit Nunaanni Isumaqaatigiissut Meeqqallu Pisinnaatitaaffiik eqqumaffiginninnerulernerup kingunerisaanik 2012-imi Meeqqanut Illersuisoqarfik pilersinneqarpoq. Meeqqat Illersuisoqarfiata suliassaraa meeqqat pisinnaatitaaffiisa pitsanngorsaaffigineqarnissaat, NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqaatigiissumullu inuiaqatigiit soqutiginninnerulernissaat pitsanngorsassallugu.

Kalaallit Nunaat aamma allatigut allatut periuseqalersimavoq, Meeqqat Pisinnaatitaaffiik unioqutitsinnginniassagami, soorlu ukiukitsut isertitsivinnut parnaarunneqartarnerannut tunngasutigut.

Nunani Avannarlerni Kalaallit Nunaat ajorluartumik meeqqat amerlanerpaat tulliatut amerlatigisut pisinnaatitaaffimminnik ilisimannittuunngillat. Meeqqat Pisinnaatitaaffiik ilisimannilluartut ilisimasaqarnerartutullu akissuteqartut taamaallaat 16 %-ipput, kisitsisillu taakkua UNICEF-ip amerlanerulersikkusuppai, qulakkeerusullugulu meeqqat amerlanerpaartaasa ulluinnarni pisinnaatitaaffimminnik ilisimannilernissaat, qaatungersiunnartumik Pisinnaatitaaffinnik ilisimanittuuginnarnerunngitsumik, atuartitsinermi akunneq ataasiinnaq pisinnaatitaaffinnik tusagaqarsimanngitsut. Imaappoq Pisinnaatitaaffiit atuarsiup nalinginnaasumik ingerlaasianut ilaaginnalertussaasut, ulluinnarnilu aallaavigineqaannalissallutik.

Atuarfittut Pisinnaatitaaffigileriffittut aallarniutaasumik, atuarfimmi atuartut sinniisaat, perorsaasut ilinniartitsisullu NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqaatigiissutaat pillugu UNICEF Danmarkimiit pikkorissarneqartarput. Pisinnaatitaaffiit immikkoortuisalu naleqartitaat tunngavioqisut ilisimaneqalernissaat pingaaruteqarluinnarmat.

Ilisimanninnermi taanna atuarsiup allanngoriartornissaanut ingerlaasissamut aallaaviusussaat. Ilisimasammi piviusunngortinneqartarneri UNICEF-ip APT-atut atuarsiulernissamut aqquataasussaat.



ATUARFISSI APT-TUT ATUARFINNGORPAT TAAVA SUSOQASSAVA?

Atuarfittut misiliutaasutut, atuarfiit 5-10 peqatigalugit ukiuni qaninnerni siulliullusi UNICEF-ip APT-atut ingerlanneqarnissarsi siunertaavoq. UNICEF-ip angorusulluinnagaraa, immissinnut attaveqatigiinnissigut peqatigiillusi qanoq nutaamik atuarfiit ileqqoqalersinnaanerinit, atuarfiit ingerlalluartut qanoq sulii pitsaanerulersinnaanerinit assersuutaalluarsinnaassasusi. APT-it ineriartorteqqinnissaannut misilittakkasi iluaqutaasinnaalluassapput.

Atuarfittut peqataalluinnassagaluarpusi, NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaata meeqqat silarsuaannut akuliutsinnissaannut. UNICEF-ip APT-atut akuerisaagussi, ukiumi ataatsimi suliaqareernissi kingorna, taava periuserineqartoq sisamanik toqqavilik alloriarnernillu arfinilinnik agguarneqarsimasoq, najoqqutassiamisut nassuiaatigineqartutulli, taava iliusissanut nutaanut pilersaaruteqalissaaq, meeqqat atugaannik pisinnaatitaaffiinillu atoruminarsaasuatumik ingerlaaseqarnissamut aqutissiuussisussaaq.

INGERLAARNISSAMUT TIKILLUARITSI

Atuarfik aatsaat UNICEF-ip APT-atut pisortatigoortumik taaneqarsinnaanngussaaq UNICEF-imit akuerisaareerpat. Akuerisaanerlu aatsaat pisinnaavoq atuarfik APT-nut najoqqutassiaq una malilugu ukioq ataaseq ingerlareeraangat. Akuerineqarnissarsi tungaanut APT-nngornissamut ingerlaassaasi, atuarfiup suliaasa naliliiffingeqarnissaasa tungaanut.

Ingerlaarnissamut tikilluaritsi!

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



UNICEF-IMI APT-NGORNISSAMUT INGERLAARNEQ

Ingerlaarnissaq ataanisulli pisinnaavoq. **Piareersarneq** alloriarneq 1-llu ilaa ukiup atuarfiusup naalernerani pissaaq, allannguiartornissaq aallartitsinnagu.

<p>PIAREERSARNEQ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UNICEF aqutsisut, siulersuisut atuartut sinniisaat sulisullu ataatsimiissapput. • Ataqtatigiissaarisoq toqqagaassaaq. • Anguniakkat sunniutissatullu naatsorsutigisat allatorneqassapput. • Ineriartorfissatut naatsorsutigisat erseqqissarneqassapput. 	<p>Januaari Maaji</p> 
<p>ALLORJARNEQ 1 ILISIMASAQARNEQ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sulisunut ineriartorfissatut naatsorsuutigisat ilinniartitsisullu ilinniartitaanerat • Paasissutissat angajoqqaanut nassiullugit • Atuartunut ineriartorfissatut naatsorsuutigisat suliarineqassapput. • Aallartisarneq, anguniagaq sapaatip akunnerani sammeneqassaaq isumaqtatigiissullu atsiorneqarluni. 	<p>Maaji Septembari</p> 
<p>ALLORJARNEQ 2 SIUTTUUSIN- NAASSUSEQ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pisinnaatitaaffinnut ataatsimiitsitaliaq inuttalissaaq. • Takusassiortussatut eqimattaq pilersinneqarpoq. • Pisinnaataaffiit iikkanut nivinngartorneqassapput. • Ukiumi atuarfiusumi ataatsimiiffissat allattorlugit. 	<p>Septembari Oktobari</p> 
<p>ALLORJARNEQ 3 MISISSUINERIT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tikikkuminassutit misissorneqassapput. • Toqqissisimanassutsit misissorneqassapput toqqissillunilu ingerlaarfiit misilinneqarlutik. • Misissuinerit inernerit suarutigineqassapput. 	<p>Novembari Decembari</p> 

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAFFINNIK TUNNGAVILIK



**ALLORJARNEQ 4
PILERSAARU-
SIORNEQ**

- Misissuinerit ineneri nalilersorneqassapput.
- Inersimasunut – atuartunullu iliusissatut pilersaarutit suliarineqassapput.
- Pilersaarut atuarfimmiittunut tamanut paasitillugu.
- Pisinnaatitaaffinnut Ataatsimiitsitaliameersut iliusissatut pilersaarusiami immikkoortunut aqutsisunngortassapput.

Januaari
Februaari



**ALLORJARNEQ 5
SULIAQ
AALLARTIPPOQ**

- Pilersaarummiittut piviusunngortinneqassapput
- isumaqatigiissullu atsiorneqarluni.

Februaari
Aprili



**ALLORJARNEQ 6
NALILINEQ**

- Ineriartorfissatut naatsorsuutigisat sulisunut atuartunullu saqqummiunneqaqqissapput.
- Toqqqissilluni ingerlaarfissat misileqqinneqassapput.
- Tikikkuminassutsit misissoqqinneqassapput.
- Ukiumi angusat tamarmik suaarutigineqassapput.
- Pisinnaatitaaffiit malillugit atuarfinngorneq nalliuttorsuutigineqassaaq!

Maaji
Juuni



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



TOQQAMMAVIIT PINGAARUTILLIT SISAMAT

Atuarfimmi Pisinnaatitaaffigileriffimmi iliuutsit ingerlatallu tamarmik sisamanik aallaaveqarput: Toqqammaviit pingaarutillit sisamat. Taakkua sisamat ataatsikkut ingerlaartuartumillu ataqatigiit-tuarterput – toqqammaviit arlaannaalluunniit unitsitassaanginnami.

ILISIMASQAASSUSEQ

Atuartut inersimasullu tamarmik atuarfimmiittut NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pil-lugit Isumaqatigiissummik ilisimannilertarput, Isumaqatigiissutillu atuarfiup avata-ngiisiinut nalinginnaasumillu qanoq nammineq pisussaaffeqarnermik ilisimannit-toqalertarluni – imm. 42.

ATUARTUT PEQATAATINNEQARNERI

Atuartut atuartuunertik tamakkerlugu atuarfiup ineriartortinneqarnissaanut peqa-taasinnaanissamut periarfissaqarput, isummersornermikkut aalajangiinernullu toqqaannartumik imminnut tunngasunut peqataatitaanermikkut. Meeqqat isum-mersornerit ataqpineqassapput – imm. 2, 4, 12 aammalu 29.

ILINNIARNEQ

Atuartut tamarmik ingerlaavartumik namminneq nunarsuarmilu meeqqat pisin-naatitaaffiik ilinniarsinnaatitaassapput atuisinnaatitaassallutillu, imminnut, atuaqatiminnut, nunaminnut, nunarsuarmiunullu tunngagaluarpalluunniit – imm. 4

SIUTTUUSINNAASSUSEQ

Isumaqatigiissutip tunngavii aallaavigilluinnarlugit atuarfiup sutigut tamatigut ingerlanneqarnerani aqutsisut sulissapput pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat sun-niuteqartissavaat piviusunngortinniakkani tamani, APT-mut tunngasunut - imm. 4.



ILISIMASAQASSUSEQ

Atuartut inersimasullu tamarmik atuarfimmiittut NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiisummik ilisimannilertarput, Isumaqatigiissutillu atuarfiup avatangiisiinut nalinginnaasumillu qanoq nammineq pisussaaffeqarnermik ilisimannitoqalertarluni – imm. 42.

APT-mi meeqqat tamarmik NP Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiisutaanik ilisimannilertarput. Tunuliaqutaasut oqaluttuassartaalu atuartut ilisimasariaqarpaat, Isumaqatigiisummilu immikkoortut tamaasa nalunngittariaqarlugit. Inersimasut atuarfimmiittut avatangiisianiittullu tamarmik nalunngittariaqarpaattaaq. Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiisut atuarfimi meeqqanut inersimasunullu tamanut ersittumiitineqassapput. Plakat-it Isumaqatigiisummut tunngasut UNICEF-imit pissarsiarineqartut inini atuarfusuni tamani nivingassapput, nillartaartitsivinni angerlarsimaffillu nivinngaaviini nivingassallutik.

Meeqqat inersimasullu Meeqqat Pisinnaatitaaffiik ilisimannillualernissaat piumasaqaataavoq, ukiup atuarfusup iluani ajornartorsiutinut sunut immikkoortut sorliit attuumassuteqarnerusut oqaatigineqarsinnaangussalluni. Anitsiarnerni aporaannernut ilinniartitsisulluunniit atuaqatigiinni ataqeqatigiilersitsinissamik anguniagaqarnerani atorneqarsinnaasussaallutik.

Atuartut ilisimasatik ulluinnarni atukkaminut atorsinnaasariaqarpaat, pisinnaatitaaffiillu kikkunut tamanut atuuttuusut ilikkapallattarpaat. Taamaattumik "sorusunnerannut" maannakkorpiarlu "kissaataannut" attuumassuteqarnani, meeqqat pisinnaatitaaffitik aallaavigalugit torersumik peqatigiissinnaanerannut attuumassuteqarneruvoq. Meeqqat imminnut ataqeqatigiillutillu akuerisussaapput, pitsaasumillu atuarfeqarnissamut namminneq pingaaruteqartumik sunnuteqartuullutik ilisimassavaat. Illersorneqarnissaminnut inersimasuniillu eqqaminniittunit ikorfartorneqarnissaminnik pisinnaatitaaffeqarlutik soorunalimi ilisimassavaat.

UNICEF-ip atuarfiini pisinnaatitaaffigileriffinni atuarfiit malittarisassalittut ingerlaannarnatik pisinnaatitaaffiit malillugit ileqqoqalernissamut aqutissiuusserusuppoq. Malittarisassanik aallaaveqaraanni meeqqat "politiit" pissusilersornerusarput. Pisinnaatitaaffiit aallaavigigaanni meeqqat tamarmik pisinnaatitaaffii eqqumaffigineqarnerusarput, atuartut sulisullu illugiillutik tatigeqatigiillutik ikioqatigiillutillu pisinnaatitaaffiit piviusunngortissinnaammatigit. "Inertequtaasuningaanniit" "iliusererusutat pisinnaatitaaffiillu" aallaaviginerulerlugit ingerlassallutik.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



ATUARTUT PEQATAATINNEQARNERI

Atuartut atuartuunertik tamakkerlugu atuarkiup ineriartortinneqarnissaanut peqataasinnaanissamat periarfissaqarput, isummersornermikkut aalajangiinernullu toqqaannartumik imminnut tunngasunut peqataatitaanermikkut. Meeqqat isummersornerat ataqqineqassapput – imm. 2, 4, 12 aammalu 29.

Meeqqat nalorninaatsumik erseqqarissumillu isigalugit peqataatinnessaat qitiulluinnarpoq, atuaqatigiillu iluminni peqqinnartumik oqaloqatiginneriaaseqarnissaat. APT-mi atuartut qanoq peqataatinneqarsinnaanerannut siunnersuutit aajukua:

Misissuinerit

Misissuinerit tamani atuartut peqataatinneqartussaapput, kinaassusertik ersitsinnagu unneqqarisumik atuarkiup pillugu isummersinnaassapput, pisinnaatitaaffinnillu qanoq ilisimasaqartiginnerlutik oqaatigalugu. Atuartut akissutaat tamarmik misissorneqassapput, oqariartuutillu inernerit atuarkiup iliusissatut pilersaarutaanut toqqammaviussapput.

Atuartut nivvingaaviat

Atuarfigisaanni inimi nivvingaavimmi atuartut aalajangeeqataaffigisaat ersersinneqassapput. Atuartut nammineq oqaasertalersugaannik atuaqatigiit ataatsimiinneranni eqqartukkat atuartullu ataatsimiitsitaliaanni, pisinnaatitaaffinnillu ataatsimiitsitaliaanni sammineqarsimasut ersissapput. Atuaqatigiit aalajangiussaasunulluunniit tunngasut atuartunit allatorneqarlutik nivvingarneqassapput. Atuaqatigiit najoqqutassiaat aamma tassani nivvingassaaq, "ilinniarneq"-mut tunngasuni paasisaqarnerugit.

Oqartussaaqataanermut atuaqatigiit isumaat

Demokratiip amerlanerussuteqartut aalajangiinnerannut tunngasuusoq, aammali amerlanerussuteqartut ikinnerussuteqartut periarfissinneqarnissaat amerlanerussuteqartunit anguneqarsinnaanersoq akisussaaffigineqartoq, ilinniartitsisutut paasitinniarneqarsinnaavoq. Demokrati aqutseriasiuillunilu oqaloqatiginneriaasiusoq, aammalu "amerlanerpaat isumaqatigiissutaat" "amerlanerussuteqalaaginnartuninngaannit" attartunerusoq paasitinneqarsinnaavoq. Atuartut atuaqatigiinni qanoq sunniuteqarfigisinnaasaminni aalajangeeriaaseqarusunnerlutik nammineq aalajangissavaat. Amerlanerpaat isumaat malinnissaat pingartinneqartassaaq.

Atuartut Sinniisoqarfiat, Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaa, atuarfimmilu siulersuisut

Meeqqat sunniuteqarfigisinnaasaattut inissisimasut tamarmik pitsaasumik attaveqatigiilluartumillu najoqqutassaaqassapput, imai siunertaalu atuartunit sunniuteqarfigineqarsinnaasut paasineqarsinnaangortillugit. Piffissap sivikinnerusup iluani atuartut sunniuteqarfigisimasaasa erseqqissarneqartarnissaat aamma eqqumaffigineqassaaq.



Maligassiusut

APT-mi ilinniartitsisut perorsaasullu meeqqat demokratii pilugu inerisimalernissaannut maligassiusuupput. Atuaqatigiit ingerlalluarnissaannut, atuartullu sinnisoqarfiata Pisinnaatitaaffiillu ataatsimiitsitaliaata sammisaasa eqqartorneqartarnissaat piffissaqarfigineqartassaaq. Atuartut ataavartumik nivinngaavimminnik nutarterisarnissaannut ilinniartitsisoq ikorfatusussaavoq, nivingasut pujoralannik katersisuinnanngunnginniassammata. Atuartut aalajangiussaata ilinniartitsisut naleqartillugit ataqqillugillu eqqartortassavaat, oqaluttuarisarlugulu inersimasutut angerlarsimaffimmi suliffimmilu aalangiussassat pingaarutillit aamma aalajangeeqataaffigineqartarnersut.

Sooq atuartut peqataatinneqassapput?

Atuarp aalajangeeqataanissamut pisinnaatitaaffia periarfissaalu qulakkeerneqartassapput. Meeqqat atuariini atuartitsiffiit ilaanni ukiuni arlalinni tamanna periuserineqareerpoq. APT-mi aamma sulissutigineqartassaaq, atuartut qaqugukkut qanorlu peqataatinneqarsinnaanertik ilisimassammassuk. Atuaqatigiiaat tamarmik naaffeqartumik sulissutigisassavaat, atuartut tamarluinarmik toqqissimasutut, akuerineqartutut, isummersuinnarsinnaallutik misigisimanissaat piorsarneqartuartaammat.



ILINNIARNEQ

Atuartut tamarmik ingerlaavartumik namminneq nunarsuarmilu meeqqat pisinnaatitaaffiik ilinniarsinnaatitaassapput atuisinnaatitaassallutillu, imminnut, atuaqatiminnut, nunaminnut, nunarsuarmiunullu tunngagaluarpalluunniit – imm. 4

Paasisimasaqassuseq avungalu isiginnissinnaaneq

Toqqammaviup taassuma isumagaa, APT-p annikitsukkuutaartumik meeqqanit inersimasunillu ileqqoqalersitsinissaq Meeqqat Pisinnaatitaaffii ulluinnarminni eqqarsaatiminnut ilaalersissinnaanngortillugit. Atuarfimmi ataatsimoorussamik naleqartitaqalernissaq, eqqumaffigineqartariaqarluni ulluinnarni atuarfiup meeqqat atuarnerni naleqartitat taakkua piviusunngortittarnissaat.

Paasisimasaqassuseq tassaavoq, meeqqat pisinnaatitaaffimminnik nalunngisaqalernissaat, su-ngiusartarnerminnilu ilisimasaqarnertik inuunerminnut attuumassuteqalersinnissaat. Misissuinerit paasinarsisereerpaat, meeqqat Pisinnaatitaaffiit pillugit lumaqatigiisummik ilisimasaqarluraangamik imminnut naleqartinnerusartut. Meeqqat tamarmik pisinnaatitaaffeqarnerannik itinerusumik paasinninnerit atuartunut inuuneq tamakkerlugu tunissutaasarpoq.

APT-mi meeqqat illoqarfiup immikkoortuani allamiittut, nunap immikkoortuani allameersut, Issitumi, nunarsuamilu allamiittut atugarisaat pillugit paasisaqarnissaq qitiusumik naleqartitaavoq. Meeqqat allat atugarisaat samminerini atuartut misiginneqataasinnaanermik ikioqatigiissinnaanermillu misigisimalertarput, nunarsuarmilu meeqqat assigiissusaat assigiinngissutaallu paasisaqarfisarlugit.

APT-mi qanoq iliortoqartarnersoq pillugit aajukua assersuutit.

Atuartut nivinngagassaliaat

Malittarisassaannut taarsiisussa atuaqatigiiaat ukiumoortumik ukiulluunniit affakkarlugu nivinngagassaliortassaput, atuaqatigiit peqatigiilluarnissartik nammineerlutik anguniagassaraat. Allagartaliat APT-ni atornerqartarput, pisinnaataaffiit taamatut atuartut atuarnernannut akuliunneqarsinnaasarmata. Anitsiarnerni pisunik, atuaqatigiillu ingerlalluarnissaannut eqqartorusutaannut tunngatillugu aalajangiussat pillugit nivinngagassaliaq atorluarneqarsinnaasarpoq.

Meeqqanit oqaasertalersugaallunilu suliaasarpoq. Kusanarluinnartumillu inimi atuarfigisami nivinngagassaliortoqarsinnaaqaq. Aajuna naatsumik nassuaatigineqarnera:

Atuartut Pisinnaatitaaffiit pillugit lumaqatigiisummiit immikkoortut arlaannik atuaqatigiinnut tulluussorisaminnik toqqaassapput. Assersuutigalugu imm. 2: Naligiissitaanermut immikkoortitsinis-



samullu illersugaanissamut tunngasoq. Immikkoortuni allassimasut atuartut ulluinnarni atugaan-
nut tulluuttunngortillugit allattussavaat. Soorlu 5. klassemi allassinnaapput: Tamatta nammini-
suserput ajunngilluinnarpoq, isikkorlu pillugu, niviarsiaaraaneq nukappiaraanerluunniit pissutigalu-
git qinngasaarisooqqaqusaanngilaq. Taakkualu ulluinnarneq ima isiginittoqarnissaanut kinguneqar-
tussaavoq, soorlu: Kammagiillu artarusuppugut, assigiissutsigut assigiinngissutsigullu ataqqissa-
vagut.”

Taakkua assigiinngitsut pingasut ilusilersuilluni nivinngagassaliortoqarsinnaavoq atuarfigisamullu
nivinngarlugu. Kiggiussani assersuutit takusigit.

Sapaatip akunnerani sammisaqarneq

Atuarfimmu ukiumut ataasiarluni marloriarluunniit pisinnaatitaaffiit pillugit sapaatip akunnera-
ni samminittoqartarnissaa innersuussutigaarput, atuartut tamarmik meeqqat pisinnaatitaaffiik
aallaaveqartunik aallussitittarlugit. Samminneqqaarfiusussami qaammatit siulliit pingasut inger-
laneranni pisinnaavoq, atuaqatigiit tamarmik tassani inimi atuarfigisaminni nivinngagassaliussal-
lutik. Sapaatip akunnerani sammisaq naggaserlugu atuartut angalaarsinnaapput atuaqatigiiaat al-
lat qanoq suliaqarsimanersut takuniarlugu. Atuartut suliaat takutitassiaralugit nuannisaqatigiilluni
aamma naggasiisoqarsinnaavoq, atuartut maluginiassammassuk tamarmik ataatsimooqatigiillutik
pingaarutilimmik kivitassaqlutik.

Atuartitsinerni tamani

Pisinnaatitaaffiit atuartitsinerni tamani aamma akuliunneqartarsinnaapput, taamaaliornissaq tul-
luukkaangat. Ilinniakkamut tunngatillugu Meeqqat Pisinnaatitaaffiisa nalinginnaasumik akuliunnis-
saat tulluulluinnartoq eqqarsaatigillualerlugu takuneqarsinnaalertarpoq paasinarsisarluunilu.

Aajukua assersuutit:

Ikorfartuisumik atuartitsineq

Atuartunut tamanut ilinniagaqarsinnaanerup pitsanngorsarnissaa ataavartumik ingerlanneqarsin-
naalertarpoq. Nammineq allallu pisinnaatitaaffii pillugit eqqarsaatigilersinnaaneri atuartup nali-
nginnaasumik piorsarsimassusissaanut, inuunermilu piginnaaneqarnissaanut ikorfartuutaasussaa-
voq. Sapaatip akunneranut ataasiarluni pisinnaatitaaffiit, APT-llu samminissaat eqqarsaatigineqar-
sinnaapput.

Peqqinneq, kinguaassiutit ilaqutariinnerlu pillugit atuartitsineq

Ajuukua meeqqat pisinnaatitaaffiminnik ilisimannilernissaannut piukkunnarsinnaasut. Sammisas-
sat meeqqat namminneq killerititaannut attuumassuteqartut, pisinnaatitaaffinnullu tunngasut.

Kristumiuussutimik ilisimasaqalerneq

Kristumiuussuseq pillugu atuartitsinermi sammisani arlalinni pisinnaatitaaffiit akuliussallugit piuk-
kunnartuupput. Atuaqatigiinni meeraalluarneq upperisaqarnissamut kiffaanngissuseqarneq, tamal-
lu oqarsinnaatitaanerannut tunngasunik sammisaqartilluni pisinnaataaffiit akuliunnissaat piukkun-
nartuupput.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



Oqaluttuarisaaneq inuiaqatigiilerinerlu

Sammissaarpasuit meeqqat pisinnaatitaaffiit tunngasinaapput, ukiut ingerlanerini meeqqat atugaat, ilinniarsinnaatitaanerit, demokratiimik paasinninnerit oqaaseqarsinnaatitaanerlu.

Qallunaatut

Atualeqqaanut inuusuttunulluunniit atuakkap isumasiornerani nalersuiffigineranilu Pisinnaatitaaffiit immikkoortuiniit akuliussinissaq naleqqussaaq. Ingammik pingaarnerusumik allaaserineqartoq sumiginnagaasutut, kanngutsaatsuliorfigineqartut allanilluunniit misigisaqarpat. Allaaserinnissatiluni Pisinnaatitaaffiit immikkoortui aallaavigineqarsinnaapput.

Tuluttut

Nunat tuluttut oqaluffiusut sammitillugit pisinnaatitaaffiit aallaavigalugit eqqartuisoqarsinnaaqaq, nunani allani meeqqat atugaat atuarnerrallu paasiniaaffigiutugalugit. Atuartut annerit Tuluit Nunaanani, Canadami, Tysklandimilu APT-it attavigisinaavaat, meeqqat pisinnaatitaaffiit attuumassuteqartuni suleqatiseralugit.

UNICEF Danmarkimi atortussat suliarineqarsimasut

APT-tut atuartitsissutissanik amerlasuunik imalinnik katalog-issaaleqinaviangilasi.

Atorneqarsinnaasut ilaat NAKUUSA-p nittartagaani nassaassaareerput ilinniartitsisunillu NAKUUSA-mit pikkorissarneqarsimasunit atorneqareerlutik.

UNICEF Danmark-ip nittartagaani "børn og skoler" tooraanni isumassarsiasarpasuarunik atorneqarsinnaasunillu peqaaq, soorlu ilinniartitsisunut mappersagaq "Børnekonventionen gi'r perspektiv i undervisningen", Jens Raahauge-mit allagaq UNICEF Danmarkimiillu saqqummersitaq tassaniippoq. Meeqqat Pisinnaatitaaffiit tunngasunik ilisimasaqarlualersitsinissamut mappersagaq toqqammaviliisarpoq, ingerlanneqarsinnaasunillu arlalinnik isumassarsiorfigineqarsinnaasunik imaqluni. Aamma inuup taassuma atuakkiaa "Bevar os vel" innersuussutigisinaaqaarput, pitsaalluinnartumik meeqqat pisinnaatitaaffiit nalilersuinernik imaqlarpat.



SIUTTUUSINNAASSUSEQ

Isumaqatigiissutip tunngavii aallaavigilluinnarlugit atuarfiup sutigut tamatigut ingerlanneqarnerani aqutsisut sulissapput pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat suniuteqartissavaat piviusunngortinniakkani tamani, APT-mut tunngasunut - imm. 4.

Siuttuusinnaassuseq siamasissorujussuaq pineqarpoq. Imaappoq APT-tut susassaqtut suniuteqarsinnaasullu pineqarput, soorlu Atuarfiup Siulersuisui, Aqutsisoqatigiit, Ilinniartitsisoqatigiit, Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat, atuartullu sinniisoqarfiat pineqarput. APT-tut atuarfinngussa-gaanni aatsaat iluatitsisoqarsinnaavoq tapersersoqatigiinnikkut, nukissaqarnikkut, akisussaaffiit suuneri erseqqaripata, tamanilu pitsaasunik suleriaasilersuisoqarpat.

APT-mi atuarfiup siunissaa avunga isigaluni, periarfissai pillugit Atuarfiup Siulersuisui eqqartuissasut kaammattorneqarput, atuarfiullu siulersuisuiniit Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaannut ilaasortatitsisoqartariaqarpoq, Alloriarneq 2-nni annerusumik paasisaquit.

APT-mi qanoq nukinnik atuisoqartigissanersoq aqutsisut aalajangigassaraat, Pisinnaatitaaffiillu ataatsimiitsitaliaannut pissaanermik tunniussinissaq eqqumaffigissallugu.

Ingerlatsineq UNICEF Danmark-imillu suleqateqarneq Ataqtigiissaarisumit isumagineqassaaq, tassa ilinniartitsisumit, perorsaasumit, aqutsisumilluunniit ingerlatsinermik sungiusimasalimmik. Ataqtigiissaarisup sap. akunneranut ulloq ataaseq atortassavaa. Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaannut ilinniartitsisoq ilaasortaassasoq innersuussutigaarput. Aqutsisup ataqtigiissaarisooq isumasioqatigisarsinnaavaa APT tamakkersortumik ingerlanneqassappat.

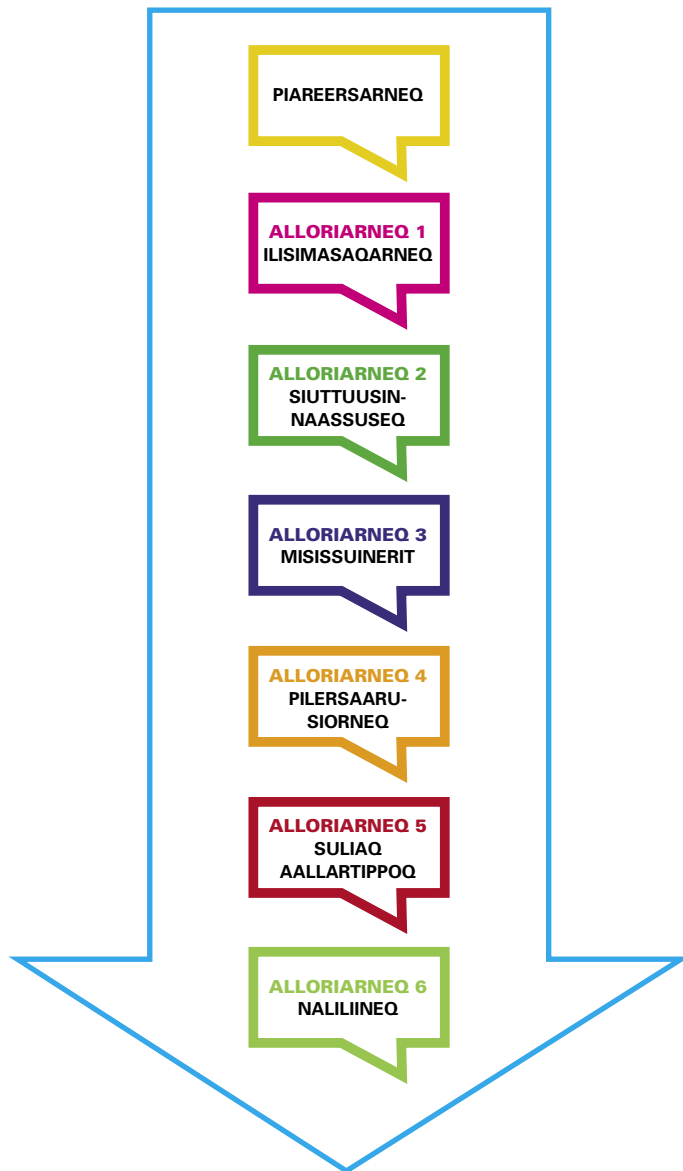
APT-mi ingerlatanut Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat aqutsisuussaq. Alloriarnerit 6-it aqquigalugit toqqammaviillu 4-t aallaavigalugit ingerlanissamut aqutsissalluni. Atuarfiup nammineq aalajangissavaa atuartut siunnersuisoqatigiiffiat aqutseqataassanersoq. Atuartut sinniisuuffigimassut tulluttuni peqataatinneqartarnissaat iluaqutaassaaq.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



ALLORNERIT ARFINILLIT

APT-nngornissamut allornerit arfinillit aqusaagassaapput. Atuarfiusumi ukiumi ataatsimi Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat aqutsisoralugu taakkua aqusaagassaapput.



Alloriarnermi kingullermi atuarfik naggasiutaasumik UNICEF Danmark-imit pisortatigoortumik APT-nngussanersoq nalilerneqassaaq.

Ingerlaaseq kaaviiartutut ingerlaartutut takorloorneqassaaq. Ukiup aappaaniit ukiumi qaangiutumik misilittagarilersimasat aallaavigalugit ingerlatsilertoqartassaaq, taamaasilluni ilisimasat qaleriiaarlugit, Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliorluni, misissuinerit nutaat il.il. Ingerlaatsit eqqarsartaatsillu UNICEF-ip APT-anut tulluarsartuassallugit.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



PIAREERSARNEQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



**AALLARTISARNISSAMUT ULLULIINISSAQ
SIUNERTARALUGU UNICEF-IMIK
ATAATSIMEEQQAARNEQ**

**ATAATSIMIITSITALIORLUNI ATUARFIMMILU
ANGUSASSATUT TAKORLUUKKAT ALLATTORLUGIT**

TOQQARLUGU

APT-MI ATAQATIGIISSAARISOQ

TOQQAMMAVISSALIASSAQ PIAREERSARLUGU

**ILINNIARTITSISUNUT PERORSAASUNULLU
SAQQUMMIUSSASSALIORLUNI.**



Aallartinnissamut piareernej

APT-nngornissamut aallartisartinnani pingaaruteqartorujussuuvoq siulersuisut, aqutsisut, sulisut atuartullu sinniisoqarfiisa piarsarsarluarsimanissaat. Aallartisarnissamut ukioq affaq sioqqullugu tamanna aallartisarneqassaaq. Aqutsisut, sulisut, atuartullu sinniisaannik inuttalersukkamik suleqatigiissitaliortariaqarpoq piarsarsaasussamik.

Aallartisartinnani ingerlatassat aajukua allattorsimaneri:

SUNA	KINA/KIKKUT	QAQUGU	NAJOQQUTASSAT
<p>Piarsarsarnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unicef suua? - Pisinnaatitaaffik suua? - Meeqqanut inersimasunullu anguniakkat pilsarsiallu ingerlanissaat 	<p>Suleqatigiissitaq aqutsisut, sulisut meeqqallu peqataaffigisaat atuarfiup pilersissavaa</p>	<p>januaari - aprili</p>	<p>Akunnerit marluk FN Byen-imi</p>
<p>Pilersaarusiorneq iliusissallu apersuinerit intranetimi pilersinneqasapput</p>	<p>IT-lerisutut siunnersorti</p>	<p>marsi-maaji</p>	<p>Atuarfiup aqqissussavaa</p>
<p>Saqqummiussineq</p> <p>Apeqqutit akissat sulisunut</p>	<p>Sulisunut tamanut</p>	<p>maaji-juuni</p>	<p>Atuarfimmi akunnerit marluk</p>



Piareersarneq

Atuarfik suleqatigiissitalioqqaassaaq siulersuisunit, aqutsisunit, atuartunit, ilinniartitsisunit perorsaasunillu inuttalikkamik. Piareersarneq FN Byen-imi pissaaq, tassani UNICEF, APT-llu ilisaritinneqassapput, anguniakkat atuarfimmiittunullu pissarsiassartassai eqqartorneqassapputtaaq.

Ilisarititsineq sulisunullu apeqqutitigut paasiniaanissaq

Aasaanerani sulinngiffeqarneq sioqqullugu UNICEF atuarfimmut pulaassaaq, APT-illu pillugu sulisunut tamanut saqqummiussilluni. Tamanna pitinnagu inersimasut immersugassatigut isumasiorneqassapput. Inersimasut atuarfimmiittut tamarluinnarmik misissuinermi peqataanissaat pingaaruteqarpoq. Apeqqutit immersugassat UNICEF peqatigalugu aqutsisut IT-lerisorlu ilagalugit suliarineqassapput.

Ataqatigiissaarisoq ulluinnarnilu aqutsineq

Ukiup atuarfiusussap aallartinneraniit ataqatigiissaarisup ataqatigiissaarineq ingerlanissarlu isumagissavai. Ilinniartitsisup atuarfimmi misilittagaqarluartup aqutsinermillu misilittagaqartup isumagissagaa innersuussutigaarput. Ilinniartitsisut sulinerata 20%-ia ataqatigiissaarinermut atorneqassasoq naatsorsutigineqassaaq. Aqutsisumik suleqateqarnissaa allaffissornikkullu ikiorneqartarnissaa qulakkiissallugu pitsaassaaq.

Tusagassiuutitigoornissaq

APT-nngornissamut aallartisarnermi tusagassiuutitigut saqqummiunneqarnissaa kaammattuutavoq. Atuarfimmi pisut innuttaasunit ataavartumik malinnaaffigineqarnissaat nuannaarutaassaqimmat.

Meeqqat nipaata tusarsaatillugu!

Ilanngutassiani apersuineruilu tamani meeqqat peqataatinneqartarnissaat innersuussutigaarput, "meeqqat tusagassiuutilerisut" pilersinneqarsinnaapput atuartullu saqqummernissaannut piareersartarlugit. Meeqqat apersorneqartigatik piareersarneqarnissaannut UNICEF-imiit siunnersuisinnaaqaagut.

Meeqqat tamatigoortumik sinniisoqartinneqartassapput – ukiorineqartut tamakkiallugit, atuartut sinniisoqarfianeersut aammalu Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanneersut ilaatittarlugit.

Akuersissutit

Meeqqat oqaaseqassagaangata, assilineqassagaangata allatigulluunniit peqataassagaangata, soorunalimi angajoqqaavi akuersiteqqaarneqartartussaapput. Meeqqat Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanneersut aammalu tusagassiuutilerisut siunissami oqaaseqartartartussatut angajoqqaavi akuersitereerneqarsinnaapput, assiisalu tusagassiuutini atorneqarsinnaaneritut akuersitereerlugit, taamaasilluni pinerit tamaasa akuersitinniaqqaartariaarullugit.



1

ALLORJARNEQ 1

ILISIMASAQASSUSEQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



ILINNIARTITSISUT PIKKORISSARLUGIT

**ANGAJOQQAAT MEEQQALLU
PAASSISUTISSIIFFIGALUGIT**

ATUARTUT IMMERSUGASSATIGUT APERSORLUGIT

**PISINNAATITAAFFILERILLUNI SAPAATIP AKUNNERA
SAMMISAQARNISSAQ AALLARTILLUGU**

**ISUMAQATIGIISSUSIORLUNI ATSIORNISSAMUT
ORNIGUNNEQ AALLARTINNEQARPOQ!**

IMMIKKOORTOQ 4:

ISUMAQATIGIISSUTIP SIUNERTAANIK PIVIUSUNNGORTITSINEQ

Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissutip oqaasertaanut siunertaanullu
naalagaaffiup pisussaaffeqarnera

IMM. 42: INUIAQATIGIIT PISINNAATITAAFFINNIK ILISIMASAQASSUSAAT

Pisinnaatitaaffiit imarisaasa inuiaqatigiinnit ilisimaneqalernissaat
Naalagaaffiup akisussaaffigaa – meeraappata inersimasuppataluunniit
assigiimmik ilisimassavaat.



SUNA	KINA/KIKKUT	QAQUGU	NAJOQQUTASSAT
SULISUT ISUMASIOQATI-GIISILLUGIT	SULISUT TAMARMIK	Aggusti – septembari	Akunnerit 3 / UNICEF
Angajoqqaanut paasissutissiineq	Ilinniartitsisut tamarmik	Aggusti – septembari	KAKKIUSSAQ takuuk
Atuartut paasinaaffigalugit	Atuartut tamarmik	Septembari	KAKKIUSSAQ takuuk
Sap.ak. pisinnaati-taaffilerineq	Atuartut tamarmik	Septembari – oktobari	KAKKIUSSAQ takuuk
Isumaqaatigiissut atsiorlugu	Atuartut tamarmik	Sap.ak. sammisaqarneq naggaserlugu	UNICEF Danmark peqataassaaq

Sulisut isumasioqatigiisillugit

APT-nngornissamut anguniakkat iliusissallu paasilluarneqarnissaat anguniarlugu ilinniartitsisut perorsaasullu isumasioqatigiisinnegassapput. NP Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqaatigiissut ilinniartitsissutigineqassaaq, pisinnaatitaaffiit pillugit atorlugillu qanoq atuartitsisoqarsinnaanersoq pikkorissaatigineqassaaq.

Isumasioqatigiinneq UNICEF Danmark-imit aqqissorneqassaaq. Toqqammaviit, piffissarititaasoq, alloriarnerillu nassuaatigineqarneri sulisut tamarmik angerlaassassaat agguanneqassaaq.

Angajoqqaanut paasissutissiineq

Iliuutsit marluk atorlugit angajoqqaat peqataatinneqassapput. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit paasissutissat angajoqqaanut taamanut nassiunneqassapput nittartakkamullu ilineqarlutik. Seqersertakkat piareeriikkat atorlugit angajoqqaat ataatsimiiseqqaarnerini siullermi minutsini qulini APT pillugu klasselæreri saqqummiisassaaq. Assersuutit kiggiunneqarsimasut takuneqarsinnaapput.

Atuartut paasinaavigineqarnerat

Atuarneq aallartinneqartinnagu meeqqat pisinnaatitaaffimminnik qanoq ilisimasaqartiginersut misissorneeqassaaq, atuarnertillu qanoq igineraat paasiniarlugu.

Atuartut tamarmik apeqqutinik akioraallutik misissuinerlutik peqataassapput, sap. ak. pisinnaati-taaffilerinissaq pitinnagu misissuinissaq ingerlanneqaruni pitsaanerpaajussaaq, aallartisarfissarlu

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



taanna atserneqarsinnaavoq. Minnerni atuartuni klasselærerip atuartut atuffassavai paasisaqarnissaannillu qulakkeerinnilluni. Atuartut akissutaannik katerseriarluni ilinniartitsisup atuaqatigiit ataatsimoorussamik akissutaat eqiteriarlugit ataqatigiissaarisumut tunniussavai. Atuarfik qarasaasiak-kut isumasiuinermit atugassanik aamma pisisinnaavoq, ilinniartitsisup apeqqutit nipituumik atua-reerpagit atuartut namminneq akissutiminnik immersuiffissaannik.

Atuartut sinnerisa misissuinermit akissutisanik qarasaasiakkut immersorsinnaavaat. Atuarfiup in-tranetiagit. Atuarfilli aamma paasiniaalluni qarasaasiakkut atorneqartartunik atuisinnaavoq.

Sap. ak. Pisinnaatitaaffileriffik allarnisaataasinnaavoq

Sap. ak. Pisinnaatitaaffileriffimmik taaneqarsinnaalluarpoq. Apersuillunilu paasiniaanerit sap. akunnera sammisaqarnissamut aallarniutaasinnaapput. Taamaattumik misissuineq sap. akunne-ra sammisaqarnissaq sioqqutilaarlugu INGERLANNEQARTUSSAAVOQ, ingerlaassissamut tulluutis-sappat.

Sap.akunnerani sammisaqarnermi siullermi atuartut nivinngagassaliortussaapput, atuaqatigiit ta-marmik iniminni "pisinnaatitaaffiit teqeqlua"-nik pilersitsissapput, tassani nivinngagassaliaat Meeqqallu Pisinnaatitaaffiit assersuusiat nivinngarneqassapput.

Piffissap sinnerani ukioqatigiiaat, eqimattakkuutaat imaluunniit immikkoortortakkaani sammine-qassaaq Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissut suunersoq, pisinnaatitaaffiit suunersut ulluinnarnilu inuunermut tamakkua qanoq paasineqarsinnaanersut.

Sap. akunnera naggaserlugu UNICEF-ip sinniisaa/sai peqataassapput, tassanilu atuartut sinniiso-qarfianiit, aqutsisuniit, siulersuisuniillu pisortatigoortumik atsiorneqassaaq "isumaqatigiissut", Atuarfik APT-tut atuutilernissaanut pisussaaffiliisoq.

Avataaniit aqutsisoqarnissaq aliikkusersuisoqarnissaalu innersuussutigaarput. Ulloq taanna meeqqat tamarmik eqqaamaniassammassuk!



SULIASSAT, ALLORARNEQ 1:

- SULISUT IMMERSUITILLUGIT.
- PISINNAATITAAFFIIT NIVINNGARTORLUGIT
- SULISUT ANGERLAATASSAAT
- ATUARTUT IMMERSUITILLUGIT
- ATUARTUT IMMERSUINISSAANNUT SULISUT ILITSERSORLUGIT ISUMASIOQATIGIINNISSAQ ULLULERLUGU.
- SAP. AK. SAMMISAQARNISSAQ SIULLEQ/AALLARTISARNEQ
- ATUAQATIGIINNI PISINNAATITAAFFIIT TEQEQQUI NIVINNGARTUGASSALLU
- ANGAJOQQAAT PAASISSUTISSIIFFIGINEQASSAPPUT MEEQQALLU PISINNAATITAAFFII PILLUGIT ISUMAQATIGIISUMMIK TUNINEQARLUTIK.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



KIGGIUSSAT MISILITAKKALLU

KAKKIUSSAQ

- #02 Angerlaassassamut assersuut
- #03 Angajoqqaat paasitinneqarnissaannut assersuut
- #04 Angajoqqaanik ataatsimiisitsinermi seqersitassanut assersuut
- #06 Nivinngagassanut assersuutit
- #07 Sap. ak. Pisinnaatitaaffilerinissamut sammisassatut aallutassatullu siunnersuutit

ATUARFIMMI MISILIFFIUSUMIT ALLORIANEQ 1

- **Ilinniartitsisunut perorsaasunullu saqqummiusseq angerlaassassamik ilaneqarsinnaapput, alloriarnerit, sap.ak. immikkuullarissut ullulereerfiannik il.il.**
 - **Pisinnaatitaaffileriffinngornissamut ingerlaarnissamut erseqqissaat: Immikkut suliasaqartussaannngimmat, ingerlalluarnissarli anguniarlugu ilinniartitsisutut periutsit allatut aaqqiivigineqaannartartussaapput, ataqatigiaarnerusumik, angajoqqaanik suleqateqarluarnerulernissamut, atuartullu pimoorussinerulernissaannut pisatsannngorsaatitut misinnartumik il.il.**
-



2

ALLORJARNEQ 2

SIUTTUUSINNAASSUSEQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



**PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAAT
INUTTALERSORLUGU**

EQIMATTAQ TAKUSSUTISSIORTUSSAQ PILERSILLUGU

**PISINNAATITAAFFIIT PILLUGIT NIVINNGARTUIFFISSAT
PILERSILLUGIT**

**PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAANNI
ATAATSIMIIFFISSAT PILERSAARUSIORLUGIT**

IMMIKKOORTOQ 4:

**PISINNAATITAAFFIIT PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUTIP SIUNERTAANIK
PIVIUSUNNGORTITSINEQ**

**Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissutip oqaasertaanik siunertaanillu
piviusunngortitsinissamut naalagaaffiup pisussaaffeqarnera.**



Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaata inuttalersornera

APT-mi aqutisussamik Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaannik pilersitsisoqassaaq, tasanilu meeqqat AMERLANERUSSUTEQASSAPPUT. Ataqtigiissaarisup aqutisut peqatigalugit inersimasut ilaasortaasussat ikkutissavaat, sapinngisamik assigiinngiiaartumik ilaasortaqarniassammat.

Atuartut aalaakkaasumik ilaasortaanissaat qulakkeerneqarnerusarpoq assigiinngitsunik marlunnik ilaasortaataqaraanni. Ilaasortat ilaat ukioq ataasikkaartumik ilaasortaassapput, aappaani atuartut ataavarnerusumik ilaasortaassapput, ukiuni arlalinni APT-mi sulineq ingerlassinnaaniassammasuk.

Atuarfimmi atuartut sinniisoqarfiini ilaasortanit ilaasortalersorneqarsinnaavoq. Atuarfinni arlalinni atuartut sinniisoqarfii marluk pingasulluunniit pigineqartarput, taamaalilluni atuartut sinniisoqarfiiniit ilaasortassanik marlunnik pingasunilluunniit toqqaasoqartarsinnaavoq. Aammali atuartut toqqaannartumik ilaasortassaminnik qinersinnaapput.

Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanni atuartut ataavartumik ilaasortaasut assigiinngiiaartunik ukiullit piunassuseqarnertik malillugu sivisuumik ilaasortaasinnaapput. Atuartut taakkua inuttasarsiarineqarsinnaapput atuartut peqataasinnaanerat pillugu paasissutissiilluarnertigut. Pingaaruteqarporli paasitissallugit tassaniinnissaq piffissamik atuiffiusussaasoq, kajumissuseqarfiginissaalu pingaaruteqartoq. Atuartut taakkua ualeq ataaseq marlulluunniit atorlugit ataatsimoortinneqassapput eqqartueqatigalugillu atuarnerannut sunngiffiinnullu qanoq tulluarsaasinnaanersut pillugit paasissutissiiffiqeqarnissaat innersuussutigissavarput. Inissaqartinneqartunit amerlanerit soqutiginnissappata taava ilaasortassanik makitsilluni inuttaliinissaq innersuussutigissavarput, meeqqat sinniisuulluarnissaat anguneqarniassammat.

UNICEF Danmark ilaannikkuinnaq ataatsimeeqataasassaaq. Atuarfiup ineriartortitsinera imaqarniliakkut ataqtigiissaarisumilu ataavartumik attaveqarnitsigut angussagatsigu.

Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat agguaqatigiisillugu qaammammut ataasiarlutik naapittassapput, akuttussusaali atuarfiup nammineq aalajangigassaraa. Ataqtigiissaarisoq peqatigalugu ataatsimiinnerit pilersaarusiorteqartassapput, atuartullu trin-imi sorlermiinnersut aallaavigalugit akulikissusaat tulluarsarneqartassasut siunnersuutigaarput. Ataatsimiinnerit 4-t qanissinnaasassapput, iliusissatut pilersaarusiortnermi, uani nassuiarneqartutulli Alloriarneq 4.

Ataani assersuusiami Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaat assersuutaavoq. Atuarfinni ilaasortalersuineq assigiinngiiaarsinnaavoq, atuartut amerlanerussuteqartuaannarnissaat tulluarsaaffiqeqartartussaammat.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



**Atuartut sinniisoqarfiinit
– ilaasortat sinniisoqarfikkaartumik 2 ataavernerusumik ilaasortat 6**

**Ataqatigiissaarisooq
(+ immaqalu ikiortaa)**

Ilinniartitsisut perorsaasullu 2-4

Aqutsisooq 1

Angajoqqaq siulersuisuneersoq 1

Eqimattaq isigisassanik aallussisussa

APT-tut atuarfiuneq takusassiarineqartussaammat, tulluutissaaq eqimattaliornissaaq, soorlu atuarfiup pisortaa, ilinniartitsisut atuartullu assilialionermut soqutigisallit eqimattamut peqataatinneqarsinnaapput. Taakkua eqqumaffigisussaavaat init tamanit najorneqartartut qanoq APT-mut atavilerneqarsinnaassanersut. Atuartut ganginut iniminnilu nivinngartugassaannut qanoq takujuminarsakkamik piumasaaqateqartoqassanersoq aamma najoqqutassiarineqarsinnaavoq.

Pisinnaatitaaffiit nivinngartuiffii

Ataatsimiitsitaliap suliannut tunngasunik atuartunik ilinniartitsisunillu ataavartumik ilisimatitsisarnissaat pingaaruteqaqaaq. Pisinnaatitaaffiit nivinngartuiffiini Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanni ilaasortat tamarmik aqqi assingilu nivinngassapput, meeqqanut tulluuttunik ilisimatitseriaaseqartoqassaaq, APT-nngornissamut "ingerlaarneq" sumut killinnersooq erseqqissaatigineqartassaaq, ataatsimiinnerup kingulliup imaqarniliaa, allallu attuumassutillit nivinngarneqartassapput.

Atuartut sinniisoqarfiata ilinniartitsisullu attaveqaataasut suleqatigiinnerat

Ataqatigiissaarisup ilinniartitsisullu attaveqaataasut skemaanni sapaatip akunneranut ataasiarluni akunnerni atuartitsiviusuni marlunni atuartitsiffiunngitsumik aaqqiisoqartassasoq, taakkunani meeqqat Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaanneersut atuartullu sinniisoqarfianneersut suliassanut annikinnerusunut annertunernulluuniit peqataatinniarlugit, immaqqa imaqarnilianik agguas-sinernut, ussasaarusiornernut, katerisimaarnernut minnernut, atuaqatigiinnut pulaartarnernut, imaluunniit atuartut allaat peqataaleqqaartut APT suuneranik pikkorissarneqarnerinut suleqataasinnaasassammata.



SULIASSAT, ALLORIANEQ 2:

- INERSIMASUNUT SAQQUMMIUSSASSAT KATITERLUGIT.
- MEEQQAT ATAAVARNERUSUMIK ILAASORTASSAT PISSARSIARINISSAAT PIAREERSARLUGU
- PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAAT ATAATSIMEEQQAARNERAT
- UKIUMI ATUARFIUSUMI ATAATSIMIINNISSAT PISINNAATITAAFFILLU ATAATSIMIITSITALIAP SULIASSAI
- TOQQISSILLUNI INGERLAARFISSAT SULIARINNITTUSSAI TOQQARLUGIT.
- TOQQISSILLUNI INGERLAARFIIT PILERSAARUSIORLUGIT
- PISSARSIARIUMINARTUSSAT AJORNAATSUUNERSUT PAASINIARLUGU

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



KAKKIUSSAT MISILITAKKALLU

KAKKIUSSAQ

- #08 Ataatsimiittarnissamut aaqqissuussanullu ullorsiutitut assersuut
– Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaannut

ATUARFIMMIT MISILIUTAASUMIT MISILITAKKAT ALLORIANEQ 2

- Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaannut ilaasortassanik toqqaavugut, atuaqati-giaanut suliassai pillugit paasissutissiiartoqattaartarluta. Suliassaq annertuuju-soq erseqqissaatigisarpaput atuaqatigiinnut, katersuuttunullu APT oqaluttuari-neqartartussaasoq, isumassarsianik tunniussueqataaffiusussaasoq, ukiorlu atuar-fiusoq tamakkerlugu ikiuttoqartussaasoq. Misigisassarpasuaqartorlu. Soorlu Sverigemi APT alla pulaarneqartussaavoq. Soqutiginnikkaanni taava talliman-ngorneq ualikkut oqaloqatiginnikkiartortoqassasoq. Soqutiginninnerpaaginaat taava takkupput, allaat makitsisariaqarluta, soorlu akullerni atuartut pingasuup-pata, marluinnaallu inissaqarlutik. Sunngiffimmi qanoq ulapittoqartigisarnersoq aamma eqqartorneqarpoq.
- Tullissaanut aalangiupparput atuartut ilaasortat affaat atuartut sinniisoqarfianniis-sasut, affaalu ataavartumik ilaasortaassasut, ingerlaqqikkusuttullu, taava aamma ilaqqissinnaavagut ataavartumik ilaasortassat, aamma taamatut periuseqarluta.
- Atuarfiup intranetiani mailerfissanik sanariissaasi, aappaa ilaasortanut tamanut nassiussisarfissaq, aappaalu ilaasortat angajoqqaavinut nassitsiffiusartussa-q. Paasissutissat tamarmik taakkunatigut nassiunneqartassapput, angajoqqaat ilaasortanik meerallit tapersersueqataaniassammata.
- Eqimattaq isigisassanik aallussisussa-q assilialortartunik pingasunik, atuarfiullu pisortaanik ilaasortaaffigineqarput, ukiap ingerlanerani 3-4-riarlutik ataatsimiip-put. Siunissami aamma atuartunik ilaasortaqaassaaq.



3

ALLORJARNEQ 3

MISSUINEQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



TIKIKKUMINASSUTSIT

MISSORNEQASSAPPUT

TOQQISSISIMANASSUTSIT

MISSORNEQASSAPPUT

TOQQISSILLUNI

ANGALAFFIUSINNAASUT

INERNERISA AVAMMUT SUAARUTIGINEQARNISSAAT

IMM. 2: NALIGIISSITAANEQ IMMIKKOORTINNEQARNISSAMULLU ILLER-SUGAANEQ

Pisinnaatitaaffiit minitaqarnani meeqqanut tamanut atuuttut tunngaviusumik isumaapput. Meeqqat sutigut tamatigut immikkoortinneqannginnissaat anguniarlugu illersorneqarnissaat Naalagaaffiup pisussaaffigaa.

IMM. 3: MEEQQAP SOQUTIGISAASA QULAKKEERNEQARNISSAAT

Aalajangiisoqartillugu meeqqap soqutigisaasa qulakkeerneqarnissaat inuiaqatigiit pisussaaffigaa. Meeqqap illersorneqarnissaa anguniarlugu malittarisassaliortoqarnissaa Naalagaaffiup pisussaaffigaa.

IMM. 12: ISUMMERSORNISSAMUT PISINNAATITAFFIIT

Meeqqap isummernissaminut pisinnaatitaaffia, isumaatalu ataqqineqarnissaannut pisinnaatitaaffia.



Meeqqat toqqissisimanissaq, takuneqarnissaq tusarneqarnissarlu pisinnaatitaaffigigaat Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiisummi imm.-ni arlalinni sammeneqarpoq. Meeqqat atuarfiup sortaa toqqissiviilliornerlugu nalunaaruteqarnissaminnut periarfissinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Alloriarneq 3-nni tamatuma paasiuminarluinnartumik periarfissiissutigineqarnissaa pingaarnerpaajuvoq.

Tassa atuartut immersuitillugit misissuiffigineqarnerisa saniatigut toqqissisimanassutsit tikikkuminassutsillu pillugit aamma misissuisoqartussaavoq. Misissuinerit taakkua apersuillunilu immersu-isitsinerit atorlugit Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaat iliusissatut pilersaarusiussaaq. Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaata ataatsimeeqqaarneranni ataqtigiissaarisup ullulersuilluni aqqqissussagai innersuussutigaarput.

Tikikkuminassutsit misissuiffigineqarneri

Atuartut tamanut assigiimmik ornigussinnaassuseqarnerisut misissuinerup taassuma erseqqissaaqataaffigissavaa. Meeqqat Pisinnaatitaaffiit tunngatillugu naleqaqtigiinneq naligiissitaanerlugu tunngaviumik isumaqarfigineqartut ilagilluinnarpaat. Misissuineq teknikkimut tunngasuummat Ataqtigiissaarisup atuartut ilaannik atuarfimmilu teknikkimik suliaqartut ilaannik peqateqarluni suliarisinnaavaa.

Toqqissisimanermik misissuineq toqqisimanartumillu angalasinnaaneq

Atuarfik tamakkerlugu toqqissinangitsutut misinnartut maluginiarneqarput. Atuartut atuarfimmii qanoq angalasarnerat misissuiffigineqassaaq, ingammillu toqqissinarinnginnamikku sumunngartannginnersut paasinarneqassalluni. Misissuinerimi kinaassuseq ersersinneqassanngilaq atuartullu tamaasa klasselærerit ikiorsiullugu peqataassapput, ataqtigiissaarisooq, atuartullu Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanneersut misissueqataassapput.

Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanni atuartut sinniisaasa misissuineq atuartunut agguassavaat. Isummat eqqortut apuunneqarniassammata peqataasut kinaassusersineqassanngillat.

Atuartut amerlanerit misissuinerimi toqqissinarinngisaat toqqartorneqassapput. Atuarfiup illutai nunataalu arlallit pineqarpata innersuussutigissavarput nunatakkuutaarlugit misissuiffigineqaaqullugit. Atuartut sinniisoqarfiat angalaaqtigiinnissamat qaaqquneqassaaq, toqqissiviinnarineqartullu alakarterneqarlutik. Sumiiffinnut taakkartuutaasut pillugit oqaaseqaatit nipituumik atuarneqassapput. Atuartut siniisoqarfianneersut sumiiffimmik qanoq toqqissinartunngortitsisoqarsinnaanerit eqqartuissapput. Isumaat allattorlugillu pineqartoq uppenarsaatissatut assileneqassaaq.

Angusat pillugit paasititsiniaanissat

Angusat paasissutissiissutigisarnissaannut qitiutaavoq meeqqat tamarmik paasinnissinnaaniasammata paasinarsarneqartartussaananerats. Innersuussutigaaqut:

- Klasselærerit tamarmik mappersagaqassapput angusarisimasani immersorneqarsimasunik, atuartitanut paasissutissiissutigineqartussanik.
- Pisinnaatitaaffiit iigaannut nivinngagassat ikittunnguussapput, pingaarnertut angusimasaanaat, nalunaarutigalugulu klasselærerimit annerusumik nassuiaateqartoqarsinnaasoq.
- Misissukkat qanoq takutitsisimanersut atuartut sinniisoqarfiinut tamanut erseqqissumik ilisimatitsissutigineqassaaq.
- Inernerit tamaviisa immikkoortortaqaarfiup ataatsimiinneranni eqqartorluarneqassapput, inersimasut atuartunut nassuiaateqarsinnaanngorluarlugit.
- Misissuinerup inenera atuarfiup pisortaata siulersuisunut saqqummiutissavaa.



SULIASSAT, ALLORIANEQ 3:

- TIKIKKUMINARTUT SUUNERSUT PAASINIARLUGIT MISISSUINEQ
- TOQQISSISIMANEQ MISISSUIFFIGISSALLUGU PILERSAARUSIORLUGU INGERLALLUGULU
- TOQQISSISIMANARTUMIK INGERLAARFIIT PIAREERSAKKAMIK MISISSUIFFIGALUGIT
- INERNERIT ATUARFIMMIITTUNUT TAMANUT PAASISSUTISSIISSUTIGALUGIT
- ALLARTISARNEQ ILINNIARTITSISUT QANOQ MISIGINERAAT INGERLARIARTEQQILLUGU

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



KAKKIUSSAT MISILITTAKKALLU

KAKKIUSSAQ

- #09 Tikikkuminassutsit misissorlugit
- #10 Toqqissisimaneq pillugu misissuineq
- #11 Toqqissisimanarnersoq angalaaqatigiilluni, naalisaanermiit tigulaagaq

ATUARFIMMI MISILITTAFFIUSUMI MISILITAKKAT ALLORIANEQ 3

- **Toqqissisimaneq pillugu misissuineq imaaliorneqarpoq, atuartut Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaanneersut atuaqarigiiaanut tamanut agguaassillutik. Klasselærerip pilersaarusiorpaa qaqugu immersorneqassanersut atuartunullu nassuiaateqarfigalugit.**
 - **Klasselærerip akissutit katersorpai.**
 - **Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanni atuartut akissutit aaqqissorpaat ilinniartitsisumik ilaasortaqaatiminnik ikorfartorneqarlutik, taamasilluni atuarfimmi toqqissisimananngitsutut isigineqarnerpaajusut sumiannersut erseqqarissarlugit.**
 - **Pedel teknikkimillunniit suliaqartup angalaaqataanissaa innersuussutigaarput. Teknikkikkut periarfissat aserfallatsaaliinissamullu atuarfiup pilersaarutai ilanngussorneqarsinnaaniassammata.**
 - **Ilinniartitsisut perorsaasullu ulluinnarni atuartitsinissartik pillugu isumassarsitineqarnissartik pisariaqartippaat, Eqimattakkuutaani ataatsimiinnerni isummanik misilittakkanillu avitseqatigiittaritsi.**
 - **“AP-karsi” eqimattanut tamanut suliaarput, atuartitsisutissanik, mappe ilisarnaatinik, pilersaarutinillu imalik. Eqimattat ataatsimiittarfii tamaasa AP pillugu isumassarsianik immersorparput.**
-



4

ALLORJARNEQ 4

PILERSAARUSIORNEQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



INERNERI NALILERSORLUGIT

ILIUSISSATUT PILERSAARUSIORNEQ

PILERSAARUSIAP IMAI SIUNERTAALU ATUARFIMMIITTUNUT AVATAANIITTUNULLU PAASISSUTISSIISSUTIGALUGU

ATTAVEQAATISSANIK TOQQAALLUNI

IMMIKKOORTOQ 4:

**PISINNAATITAAFFIIT PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUTIP SIUNERTAANIK
PIVIUSUNNGORTITSINEQ**

Isumaqatigiissutip oqaasertaanik siunertaanillu Naalagaaffiup eqquuttis-
sinissaminut pisussaaffeqarnera.

IMMIKKOORTOQ 13:

**OQAASEQARSINNAASSUTSIMUT KIFFAANNGISSUSEQ PAASISSUTIS-
SANILLU PISSARSISINNAANEO**

Meeqqap misigissutsiminik isummaminillu saqqummiussisinaanera, al-
lat pisinnaatitaaffiinik innarliinngitsumik. Paasissutissanik ujartuisinnaa-
nermut, pissarsisinaanermut, ingerlatseqqissinnaanermullu meeqqap
pisinnaatitaaffia.



Iliusissatut pilersaarut APT-ip sakkussaasa pingaarnersaraat. Atuarfiup APT-nngornissaminut qanoq ingerlassanersoq taassuma tikkuuattartussaavaa. Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaa misissuinerit inernerit aallaavigalugit iliusissatut pilersaarusiortussaavoq, toqqammavinnik sisamanik aallaaveqartunik, atuarfimmiittunullu tamanut, angajoqqaat teknikkimillu suliaqartut ilanngullugit iliuuserineqartussat annikitsut annertuullu imarisussaallugit.

Misiliutitut atuarfimmi misilittakkat takutippaat, pilersaarut annertuallaqqusaanngitsoq, iliuuserineqartassarpassuit ingerlateqqittarnissaat ajornakusoornarsinnaasarmat. UNICEF-ip innersuussutigaa ajornaatsumik pilersaarusiortoqassasoq piviusunngortinnissaanik ajornaatsumik. Atuarfiup allanngortikkusutaani suut sunniuteqarnerpaajussanersut imminut apereqqaartoqarsinnaavoq. Iliuussissat tullii ukiuni tulliuuttuni iliusissatut pilersaarummut ilanngunneqartarsinnaammata.

Iliuuseriniakkat tamarmik erseqqissussaapput naatsorsoruminartuussallutillu, aamma kikkut suut piviusunngortissaneraat erseqqarilluinnartussaavoq – soorlu ilinniartitsisut, atuartut sinniisoqarfianeersut, teknikkimik sulisut il.il.

Inernerit nalilersortarlugit

Ingerlarsorpallaartinnani Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaata inernerit misissorlugillu nalilersortassavai. Atuartut ukioqatigiiaartarnissaat matumani isumassarsiatsialaassaaq, inersimasut minernik suleqateqarsinnaaniassammata. Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaata ataatsimiinnissai 2-3-nik amerlassusillit ataqatigiissaarisup aaqqissussavai pitsaasumik erseqqarissumillu, Inernerit aallaavigalugit iliusissat sorliussanersut toqqarneqarsinnaassallutik, eqqartorneqarlunilu qanoq tigussaasunngorlutillu naatsorsorneqarsinnaassanersut.

Pilersaarusiorneq

Ataqatigiissaarisup pilersaarut inaarutaasoq suliarissavaa, ataatsimiinnermilu kingullermi misissorneqarlunilu akuerineqassalluni. Iliusissatut pilersaarut marlungorlugu suliarineqassaaq. Inersimasunut atugassaq aappaalu meeqqanut atugassaq, meeqqanoortumi oqaatsit atorneqartut inersimasuneersuminngaannit paasiuminernerussapput.

Paasissutissiineq

Pilersaarut inernerit suarutigineqarnerisigulli saqqummiunneqassaaq – takuuk Alloriarneq 3.

SULIASSAT, ALLORIANEQ 4:

- PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAATA MISISSUITITSINISSAQ
PILERSAARUSIUSSAVAA
- ILAASORTAAT MINNERIT PEQATAASINNAANNGORLUGIT
ATAATSIMIINNERIT PILERSAARUSIUSSAPPUT
- INERINERI NALILERSORLUGIT SUMI ALLANNGUISOQARTARIAQARPA?
- ILIUSISSAT ERSEQQISSUT – KIKKUT ALLANNGUISINNAANERUPPAT?
QANOQ?
- MEEQQANUT INERSIMASUNULLU PILERSAARUTIT PIAREERLUGIT
- ILIUSISSATUT PILERSAARUT AKUERALUGU – ATUARFIUP AQUTSISUI
UNICEFILU
- PILERSAARUT PAASISSUTISSIISSUTIGALUGU



KAKKIUSSAT MISILITAKKALLU

KAKKIUSSAQ

- #12 Meeqqanut tulluuttumik iliusissatut pilersaarummut assersuut
 #13 Inersimasunut iliusissatut pilersaarummut assersuut

MISILIUTITUT ATUARFIUP MISILITTAGAI - ALLORIANEQ 4

- **Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaanni tulleriiginnarmik ataatsimiinnissat 3-5 ululerlik, iliusissatut pilersaarummut kikkut tamaasa peqataatinniarnert sivisusarmat.**
 - **Ataqatigiissaarisup ingerlaatsit pitsaasut atussavai, inersimasut meeqqallu tamaasa peqataasinnaangortillugit.**
 - **Atuartunut minnernut ilinniartitsisullu ilaannut eqimattaliorneq, ajornaatsumik ajornartorsiutinik eqqartuisoqarsinnaangorlugu, atuartut takorloorsinnaasaanut tulluuttumik.**
 - **Iliuserineqartussat toqqammavinnut sisamanut tulluutissapput.**
 - **Erseqqissuliorneqartassaaq meeqqat, sulisut, aqutsisut, angajoqqaalluunniit imikkooortuni ataasiakkaani peqataatinneqartassanersut.**
 - **Eqimattamik isigisassanut pilersaarusiortussamik peqarussi akuliunnissaat eqqaamallusiuk!**
 - **Assersuuteqarluartumik iliusissatut pilersaarusiornissaq isumassatsialaavoq, iliusissat piffissalorsorlugit AAMMALU pilersaarut paasiuminarnerusoq meeqqat oqaloriaasiinut tulluussagaq.**
 - **UNICEF-ip paaseqqaagaa tassaavoq sammisassat amerlavalaartut pilersaarummiinnerat. Piffissamut naapertuuttumik tamanullu pisariitsumik erseqqissumillu pilersaarut iluarnerpaasarpoq. Anguniakkasi annertusitinnagit eqqaamallugu ukioq siulleq aallarnisarfiummat atuarfissi sivisuumik ingerlaarfissaanut. Nukingissanngilasi!**
-





5

ALLORJARNEQ 5

SULIAQ AALLARTIPPOQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



PILERSAARUTIP IMAANIK PIVIUSUNNGORTITSINEQ

MALITTAREQQITASSAT SIUARIAATILLU PILLUGIT PAASSISSUTISSIINISSAQ

IMMIKKOORTOQ 4:

**PISINNAATIAFFIIT PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUTIP SIUNERTAANIK
PIVIUSUNNGORTITSINISSAQ**

Isumaqatigiissutip oqaasertaanik siunertaanillu piviusunngortinneqarnis-
saannut Naalagaaffiup pisussaaffia.

iIMMIKKOORTOQ 6: INUUNISSAMUT PISINNAATITAAFFEQARNEQ

Meeqqap inuunissamut pisinnaatitaaffeqarnera meeqqallu inuusinnaanis-
saanut ineriartornissaanullu naalagaaffiup pisussaaffeqarnera.

IMM. 12: ISUMMERSINNAATITAANEQ

Meeqqap isummersinnaatitaanera, tamatumalu ataqqineqarnissaata piu-
masarineqarnera.



Iliusissatut pilersaarutip piviusunngortinnissaa

Pisinnaatitaaffiit Atuarfeqalernissamut piviusunngortitsinissaat pingaaruteqartorujussuuvoq. Iliusissat annertuut annikitsullu aallartisarneqassagamik. Piginneqataasutut misigineq piumassuseqarnerlu ingiaqatigiittussaapput taamaattumik Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaat pilersaarutit ingerlatassartaannut najumminneqataasussanik toqqaassapput, taakkua ulluinnarni ingerlatanut nakkutilliillutillu ingerlaqqinnissamut kaammattuisuusassapput, sulíassallu inaarneqarnissaannut atortussanik tulluuttunik piareersaasartussanik.

Ataqatigiissaarisooq, atuarfiup aqutsisui qanimut suleqatigalugit ingerlatanut tapersersuisuusassapput.

Piviusunngortitsineq

Alloriarneq una qaammatini 2-3-ni ingerlasussaavoq, Pisinnaatitaaffiillu ataatsimiitsitaliaata ataatsiminneri tamaasa najummeqataasut killiffitsik saqqummiussiffigisassavaat. Ajornartorsiutit takkussuuttut aaqqiiviginissaat isumagineqartuartaavoq.

Attaveqatigiinneq paasiuminartooq erseqqarissorlu

Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaat Ataqatigiissaarisullu sulíap ingerlanerani iliuitsit erseqqissumik periuseqarfigineqarnissaat eqqumaffigisavaat, paasinarluinnartumillu atuarfiup ingerlaarnera pillugu meeqqanut qanoq nassuiaatigineqarsinnaanersoq alaatsinaallugu. Ingerlatat assigiingitsut pillugit piffissaq killiliussaasimasooq erseqqissaatigineqartassaaq, kikkut tamarmik nalusangimmassuk ingerlatat inaarneqarnissaat qaqugumut killeqartinneqarnersut.

Eqqaallugu, atuartut sinniisoqarfiat matumani pingaarutilimmik inissisimasuummat!



SULIASSAT, ALLORIANEQ 5:

- AQUTSISULLU ILIUSISSATUT PILERSAARUT - NUKIIT ATORTUSSALLU, SULERIAASERISARIAQAKKALLU QULAKKEERLUGIT!
- PILERSAARUMMI IMMIKKOORTUT TAMAASA NAJUMMISUSSALERTARLUGIT INGERLARIAQQITTARNISSAMULLU NAJOQQUTASSAT ISUMAQATIGIISSUTIGALUGIT!
- PISINNAATITAAFFIIT NIVINNGARTUIFFII NUTARTERTUARLUGIT ATUARFIUP PILERSAARUMMINI KILLIFFIA TAKUNEQARSINNAANNGORTILLUGU.



KAKKIUSSAT MISILITAKKALLU

KAKKIUSSAQ

- #14 Najumminnittut killiffissiorlusillu ingerlariaqqitsittarnissaat
- #15 Iliussissatut pilersaarut tamakkiisumik malinnaaffigalugu killiffissiorlugulu

ATUARFIUP MISILIUTAASUP MISILITAGAI ALLORIANEQ TRIN 5

- Suleqatigiisitani atuartullu akornganni piginnittuunissatut misigititsinngitsoorpugut. Tulliani saqqummiussineq iliuuseqarfiginerussavarput. Ataatsimoorfinni sulisullu ataatsimiisinneranni saqqummiussisoqarsinnaassanerluni?
- Iliuseriniakkat amerlanermik killiffissiorlugillu ingerlariaqqittittarnissaat ilungersunarpoq. Tulliani najoqqutassat erseqqarinnerusut ingerlaasissallu isumaqatigiissutigeqqaassavagut. Kina killiffissiortasava? Qanoq akulikitsigisumik? Killifik qanoq paasissutissiissutigineqartassava? Aqutsisut, siulersuisut, atuartut sinniisoqarfiat, atuarfiullu ineriartornissamut eqimattaa suleqatigiiaallu siusinnerusukkut akuliunneqassapput.
- Tamanut ersertumik ingerlanissaq – tulliani nuannersumik quianartumillu periuuseqarluta killiffitta saqqummiunnissaa pilersaarutigaarput. Meeqqaniit meeqqanut katerisimaarnerni oqaluttuarineqartassaaq. Unammisitsinerit angusat pillugit akissarsititsisoqarsinnaalluni.
- Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaanni ataatsimiinneranni qanoq siuariartigineq aammalu AP siunissami qanoq ineriartoqqissanersoq eqqartorneqartassaaq, suliat isumaqarlutillu atuartunut atukkat pitsaanerulersittuarneqarnissaat anguniarlugu.





6

ALLORJARNEQ 6

NALILIINEQ

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



**SULISUT ATUARTULLU IMMERSUILLUTIK
APEQQUTINIK AKIORTUISINNEQAQQISSAPPUT**

**TOQQISISIMASUMIK INGERLAARFIIT
MISISSORNEQAQQISSAPPUT**

**TIKIKKUMINARTUUSSUTSIT
MISISSUIFFIGINEQAQQISSAPPUT**

**UKIUNI ANGUSAT TAMARMIK AVAMMUT
SAQQUMMIUNNEQASSAPPUT**

**APT-TUT ATUARFINNGORNEQ
NALLIUTTORSIUTIGALUGU!**

IMMIKKOORTOQ 4:

**ISUMAQTIGIISSUTIP SIUNERTAASA PIVIUSUNNGORTINNEQARNIS-
SAAT**

Pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqtigiissutip siunertaasa oqaasertaasalu pivirusunngortinnissaannut naalagaaffiup pisussaaffia.

IMMIKKOORTOQ 12: ISUMMERNISSAMUT PISINNAATITAANEQ

Meeqqap isummernissamut pisinnaatitaaffia, tamatumalu ataqqineqar-nissaannut piunasaqaat.



Alloriarnermi uani nigalik kaajallaneqassaaq. Iliusissatut pilersaarutip siunertaa malillugu aallartinneriit maannamut allanngortoqarsimanersoq paasinianeqassaaq. Immersuilluni isummersuisit-sinerit, toqqissisimanartumik ingerlaarfeqarneris, tikikkuminassutsillu misissorneqaqqissapput apeqqutit eqqumaffigisallu aallartinnermi atukkat atorlugit. Misissueqqaarnermi inerneris massak-kullu inerneris nalilersorneqassapput, maanna atuarfiup paasisinnaalissavaa AP-ngorniarnermi suliat atuarfiup ileqquinut allannguisimanersut.

Periutsimi uani nammineq nalilersuinerusussaavoq, tassa Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaata nalilissavaa atuarfik APT-tut taaneqarnissaminut piareersimanersoq.

Nalilersuisoqareerpat, inernerillu misissorneqareerpata, atuarfimmilu meeqqat inersimasullu paasissutissiiffigineqareerpata, taava atuarfik UNICEF Danmark-imit UNICEF-ip APT-atut pisortati-goortumik uppersaasigaassaaq.

Piareernissamut killissarititaq

Ataqatigiissaarisup piareereernissamut killissarititat ullulersussavai, qaqugu misissuinerit piareereersimassanersut, isumaqatigiissutaasullu ullulersorneri siulliutissavai.

Apeqqutit akiortugassat

Apeqqutit immersuilluni akiortugassat aallatinnermi atukkat assingi atuarnut sulisunullu agguanneqassapput. Aqutsisut immikkoortoqarfiit, suleqatigiiaallu aqutugalugit amerlanerpaanik aki-liortorneqarnissaat qulakkiissavaat.

Immersugassat sivilunerpaamik sap. ak. marluk iluini immersoreerneqarsimassapput. Ingerlaanartumik suliarineqartutut misinnarnissaannut tamanna iluaqutaassammat.

Tikikkuminassutsit misissorneqarneri

Eqimattat suleqataareersut suleqataaqqillutik ingerlassavaat.

Toqqissisimanartumik ingerlaarsinnaaneq

Ataqatigiissaarisup ingerlaarnissaq piareersassavaa, kingullermik misissuisimaneq naqillugu anilatseqqillugu. Misissueqqinnermi siullermik alakkarterneqarsimasut uterfigeqqinnissaat pingaarteqarpoq. Atuarnut nassuiaatigineqassaaq toqqissinanngitsutut misigisimasat massakut qanoq igineqarnerisut paasinianeqartoq. Suut allanngorsimappat? Pitsaanerulersinnaappat?



SULIASSAT, ALLORIANEQ 6:

- MISISSUINERIT TAMARMIK ULLULERSORLUGIT KILLIFFILERSORLUGIT PIAREERSARNEQASSAPPUT
- MISISSUINERIT TAMARMIK PIAREERSARNEQASSAPPUT
- ATUARTUT IMMERSUGASSATIGUT APERSORNEQAQQISSAPPUT
- TIKIKKUMINASSUTSIT MISISSOQQILLUGIT
- TOQQISSISIMANASSUSEQ PILLUGU ANGALASOQAQQISSAAQ
- PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAAT NALILISSAAQ UNICEF UPPERNARSAASISSAAQ
- INERNERIT ATUARFIMMIITTUNUT TAMANUT PAASISSUTISSIISSUTIGINEQASSAPPUT
- NAGGATAARNERSIOQATIGIINNEQ UPPERNARSAAMMIK TUNINEQARNEQ – ULLUT/SAP.AK.-NERALUUNNIIT SAMMISAQARLUNI ATAATSIMOORFIIT



KAKKIUSSAT MISILITAKKALLU

KAKKIUSSAQ

#16 Misissukat assersuunneqarnerinut assersuut

MISILIUTAASUMIK ATUARFIMMI MISILITAKKAT ALLORIANEQ 6

- **Apeqqutit immersugassat atuartunut minnernut paasiuminaapput – atuartut minnerpaat atortagassaannik immersugassaliortalissaagut. Apeqqutit ikinnerusut sulilu paasiuminarsaqqitamik ilusilersukkamik.**
 - **Atuartunut annernut apeqqutit oqaasertalersorneqarsinnaassaput, oqarasuaatillu normua allanneqartalissaaq, pitsanngorsaaqqinnissamut itisiliisumik apeqquteqartoqarsinnaaniassammat, sulipitsanngorsaataasinnaasunut tunngasunik.**
 - **Statistik atorlugu takussutissat assigiinngitsunik ukioqatigiiaanoortut siunissami 7. imaluunniit 8. klassemi atuartut matematikkimi suliarisallissammatigit.**
 - **Statistikikkut nalorninartut annikillisarlugit meeqqat apeqqutinut akissutaat ukiup atuarfusup naannginnerani ingerlanneqartariaqarput.**
 - **Naggataaqatigiinneq tamanut nalliuttorsiutaasussaavoq, atuarfik nalliuttorsior-nartumik angusaqarmat!**
-

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



KIGGIUSSAT

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



IMAI

#02	Agguaatassanut assersut	73
#03	Angajoqqaanut paasissutissat, assersuut.....	75
#04	Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq – seqersitassanut assersuut	81
#06	Atuaqatigiit nivinngagassaannut assersuut.....	82
#07	Pisinnaatitaaffiit sap.ak.-neranut aallaqqaasiutissatut assersuut	84
#08	Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiisitaliaata ataatsimiinnissaannut ingerlanissaannullu assersuut	88
#09	Tikikkuminassutsinut misissuineq	89
#10	Toqqissisimanassutsinut misissuineq.....	91
#11	Toqqissi. angalaarneq, imaqarniliamit tigulaakkat.....	92
#12	Iliusissatut pilersaarut meeqqanut tulluarsagaq, assersuut.....	93
#13	Inersimasunut iliusissatut pilersaarummut assersuut	98
#14	Najummissussap angusaanik malinnaajuarneq	100
#15	Ataqatigiissaarisup tamakkiisumik isiginnissinnaanissaanut killiffiinullu atugassaq	101
#16	Misissuinerit nallersuunnissaat, tigulaagak.....	102



#02

AGGUAATASSANUT ASSERSUT

Langelinieskole'p

AP-ngoriartorluni ingerlassaa

Ilisimasaqassuseq

Atuartut peqataatinnerat

Ilinniarneq

Siulersuisinnaassuseq

Toqqammaviit sisamat

Ilisimasaqassuseq Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit

Atuartut peqataatinnerat MP pillugit suliaqarnermi nalinginnaasumillu atuarnermi

Ilinniarneq nammineq nunarsuarmilu meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit atuarfimilu ataatsimoorfinni minnerni annernilu nammineq malinninneq.

Siulersuisinnaassuseq Pisinnaatitaaffiit

Ataatsimiitsitalimaat aqutigalugu pisarsaaq, meeqqallu amerlanerussuteqarne-risa qulakkiissavaa APT-p meeqqat aallaavigalugit ingerlanneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa.

Alloriarneq 1 - Ilisimasaqassuseq

15. juni – 26. september

Uge 36: Workshop ilinniartitsisut perorsaa-saasullu, 4 timer.

Uge 37: Atuartut misissuiffigalugit.

Uge 39: Sap.ak. atuartut sammisaqartil-lugit

MP atuartut inaannut nivinnngartorlu-git. MP aallaagalugu ingerlaasissa-liornerit.

Atuarfiusuni pisinnaatitaaffiit teqeq-qui aqqissorlugit. Moveathon aallar-tisarlu.

Tallimannngornermi UNICEF isumaqa-tigiissuteqarfigineqarpat nalliutto-rsiussaagut!

Angajoqqaanik ataatsimiisitseqqarneq:

Powerpoint takutillugit – tamanut su-liarineqassapput. Angajoqqaanut alla-gaq agguanneqassaaq.

MP agguanneqassapput

Alloriarneq 2 - Siuttuusinnaassuseq

29. september – 24. oktober

Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat pilersinneqassaaq ataatsimeeqqaarlunilu:

Toqqissimasumik angalaarfissat pia-reersarlugit.

Tikkuminassutsit misissuiffiginis-saat piareersarlugit.

Ilinniartitsisut perorsaa-sullu atuartsiner-minni MP tulluuffinut ilanngussussavaat: Ingerlalluarnissaq aporaaffiillu pillugu oqaloqatigiinnerit.

Ulluinnarni isiginneriaatsimut ilanngullugu.

MP atuartsinerni ilaatilerlugu

Alloriarneq 1 - anguniaakkat

Atuartut tamarmik MP-ii tusarsimassavaat nalunagulu.

MP meeqqanut agguanneqassaaq.

Atuartut tamarmik MP nivinnngartussavaat.

Atuartut tamarmik nivinnngassaliussap-put.

Angajoqqaat ataatsimiitinnerqarnerini atuarf- iup pilersaarutai tusagqarfigissavaat

Angajoqqaat allagarsipput MP-lu pigiler-lugit

Alloriarneq 2 - anguniaakkat

Qinersineq piareersarlugu qinersillutillu Pisinnaatitaaffiit ataatsimeeqqaas-saaq

Misissuitsinernit pilersaarusiortugit

Ilinniartitsisut perorsaa-sullu MP malissa-vaat

Moveathon atuarfup arpaattitsineranii

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



Alloriarneq 3 - Misissuineq
27. oktober – 19. december

Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat toqqis-sisimanartumik ingerlaarfiit ingerlaarfigis-savaat tikikkuminassutillu misissuiffigalugit. Langelineskolemut attuumassutillit tamarmik peqataanissaat qulakkiissavarput.

Ilinniartitsisut perorsaasullu MP akuliuttas-savaat atuartitsinermut tulluuffini:
Ingerlalluarnissaq aporaannerillu eqartorneqassapput.
Atuartitsinermi assigiinngitsutigut isiginnilluni.
MP atuartitsinerup ingerlanerani aku-liunneqartassapput.

Alloriarneq 3 - anguniakkat

Eqimattami isigisassaliortumittut siun-nersuusissapput. Toqqissilluni ingerlaar-toqarsinnaanersoq pisulluni misissorne-qassaaq. Tikikkuminassutsit misissorne-qassapput.
MP isumaqatigiisutaat nalliuttorsiuataas-saaq.
Misissuinerit inerneru suaarutigalugit.
MP aallaavigalugit ilinniartitsisut peror-saasullu nalinginnaasumik sulissapput.

Alloriarneq 4 - Pilersaarusiorneq
2. januar – 20. februar

Misissuinerit aamma immersuitsilluni misissuinerit aallaavigalugit Pisinnaati-taaffiit ataatsimiitsitaliaa pilersaarusiis-saaq, pisinnaatitaaffiit aallaavigalugit qanoq allannguisoqarsinnaaneranut.

Ilinniartitsisut perorsaasullu MP akuliuttas-savaat, atuartitsinermut tulluukkaangata:
Ingerlalluarnissaq aporaannerillu pillu-git oqaloqatigiittarneq.

Atuartitsinermi assigiinngitsutigut isi-ginnilluni.
MP ilinniartitseriaatsinut ilannguttar-lugu.

Alloriarneq 4 - anguniakkat

Misissuinerit inerneru nalliiffigalugit.
Atuarfik tamakkerlugu iliusissanik pilersaarusiortoqassaaq.
MP aallaavigalugit ilinniartitsisut peror-saasullu nalinginnaasumik sulissapput.

5 – Suliaq aallartissaaq
23. februaari – 18. septembari

Pisinnaatitaaffiit ataatsi. suliniutit atuarfi-mimi aallartissassavaat.
Pilersaarut atuagaaraliaqqatut suliarine-qarluni klasseni pisinnaatitaaffiit teqeq-quannut nivinngartorneqassaaq.

Alloriarneq 5 - anguniakkat

Pilersaarut piviusunngortillugu naililersuif-figisarlugu. Kajumissuseqartitsilerluni.
MP-nut tunngatillugu atuaqatigiit nivin-ngartukkatik ilinniakkatillu nalilertarlugit.
Ilinniartitsisut perorsaasullu sulinerminni MP atortassavaat.

Alloriarneq 6 - Naililersuineq
21. septembari—23. oktobari

Misissuinerit angalaarnerillu atuartunut, sulisunut aqutsisunullu tunngasut suliarineqaaqqissapput.
Iliusissatut pilersaarut atuartut sulisullu naliliiffigissavaat, anguniakkallu atuaqatigit atuarfiullu qanoq anguniassaneraat misissorlugu. Pisinnaatitaaffiit ataatsi. naililersuissaaq. Pisortatigoortumik akuerisaaqqissaaq. Pisortatigoortumik akuerisingerlalluassappat!

Alloriarneq 6 - anguniakkat

Immersuitsilluni misissuinerit naililersor-lugit, Toqqissimanartumik angalaarfiit, tikikkuminassutillu misissuiffigalugit.
Pisinnaatitaaffiit ataatsi. akueralugu.



#03

ANGAJOQQAANUT PAASISSUTISSIINEQ,
ASSERSUUTNAALAGAAFFIIT PEQATIGIIT MEEQQAT
PISINNAATITAAFFII PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUTAAT

Langelinieq atuarfiani meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit angajoqqaanut paasissutissiissutit

Meeqqat Pisinnaatitaaffii (MP) inuit pisinnaatitaaffiinit sutigut assigiinngissuteqarnersut assigiinngitsunik paasineqartarpoq, ulluinnarnilu inuunerannut qanoq isumaqarnersoq aamma taamaap-poq. Pingaaruteqartutut assigiinngissutigaat Naalagaaffiit Peqatigiit (NP) MP-ni meeqqat ineriartornerat toqqissisimanissamillu pisariaqartitsinerat ataqqillugu qitiutimassuk. Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissut (MPI) NP-nnit 1989-imi aalajangiiffigineqarpoq, tunngaviumillu oqariartuuteqarpoq, aalajangersakkani tamani meeqqap pisariaqartitai salliullugit pingartinneqartut:

- Tunngaviumik pisariaqartitat – nerisassat, peqqinneq, ineqarnerlu pisinnaatitaaffigineqarput
- Atuarneq, sunngiffik paasissutissallu aqutugalugit ineriartornissaminnut pisinnaatitaaffeqarput
- Sorsunnernut, persuttaanernut, atonerlunneqarnissamut kanngutsaatsuliorfigineqarnissamullu illersorneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqarput
- Aalajangeeqataanissamut, sunniuteqarnissamut, peqataatinneqarnissamut oqaaseqarsinnaanissamullu pisinnaatitaaffeqarput

Meeqqat pisinnaatitaaffii minnerpaamik qanoq pitsaassuseqassanersut anguniarlugu qulakkeerin-nittuupput, nunanilu tamani naalackersuisut inatsisitigut pisinnaatitaaffiit, peqqinnissatigut, ilin-niartitaanikkut, allatigullu nunap meerartaanik ikiorsiisinaanissaat Meeqqat Pisinnaatitaaffiisa qulakkeertussaavaat. MP qanoq piviusunngortitsiginerlugit siuarsartiginerlugillu nunani naalacker-suisut NP-nnut nalunaaruteqartartussaapput.



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



Isumaqatigiissutip erseqqissumik oqaatiginngilaa meeqqat arsariarsinnaallutillu filmeriarsinnaanersut, soorlu oqaatigineqanngilaq aamma mobilinut atisanullu nutaalianut pisinnaatitaaffeqarner-sut. Oqaatigineqarporli, naalakkersuisut akisussaaffigigaat ilaqutariit pitsaanerpaamik atugaqartil-lugit meeqqaminnik perorsaasinnaangortinneqartussaasut.

Kalaallit Nunaata MPI oktobarip 7-ani 1993-imi akuersaarpaa, imaappoq inatsiseqanngikkaluarluni Kalaallit Nunaanni atuuttuuvog.

SOOQ NP MEEQQAT PISINNAATITAAFFII PISARIAQARTIPPAGUT?

Nunat arlallit meeqqat atugarissaarnissaannut pisinnaatitaaffiinullu tunngasunik inatsiseqaraluartut, nunarpassuit MP-sa immikkoortuinik eqqortitsinnginnerat tamatigut piviusuuvog. Piitsuussuseq, angerlar-simaffeqannginneq, atornerlugaaneq, sumiginnagaaneq nappaatillu meeqqat erloqissutigaat. Ilinniarsinnaanermut periarfissaq naligiin-ngeqaat, meeqqallu namminneq inuttut pisariaqartitaat inatsisit arlallit ataqinngilaat.

Inuiaat ikinnerussuteqartut meerai, nunallu inoqqaavisa meerartaat ingammik eqqugaasarput. Ajornartorsiutillu nunani suliffissuaqarfui-suni ineriartorfiusunilu naamattuugassaapputtaa. MPI-p tunngaviumik inuit pisinnaatitaaffiisa meeqqanut atuunneri ataqineqarnerulersissimavaat, meeqqallu tamarmik inuuneqarluarnissaat ineriartorsinnaanissaallu qulak-keerneqassasog tamatsinnut malugitinneqarnerulersimavog.

Meeqqat Pisinnaatitaaf-fiisa anguniarpaat inuu-nermi tunngaviumik pisariaqartitat pingarne-rit inunnut ikittuinnarnut atuunnatik tamanut pisin-naatitaaffiunissaat

MEEQQAT PISINNAATITAAFFII PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUT KIA ALLATARAA?

MPI annertuumik suleqatigiinnerup kinguneraa. Ukiut qulit ingerlane-rini, pisinnaatitaaffiit naalakkersuisunit, suliniaqatigiiffinnit, inuit pisin-naatitaaffiinik suliniuteqartunit, inatsisilerituunit, peqqinnissatigut ilisi-masalinnit, isumaginninnikkut suliaqartunit, ilinniartitsisunit, meeqqal-lu ineriartornissaannut ilisimatuunit, upperisarsiortut siuttuunit nunar-suarmi tamaneersunit suliarineqarpoq. Ileqqut, kulturikkullu naleqarti-tat pingaaruteqassusaannik isumaqatigiissut ersersitsivoq, meeqqanik illersuisuusunik ineriartornissaannillu qulakkeerinnittunit.

MPI nunanit 192-ini akue-rineqarpoq – oqalutturi-saanermi inuit pisinnaati-taaffiitut pillugit isumaqa-tigiissutini aatsaat ta-amak amerlatigisunit aku-erineqarluni. Kalaallit Nunaata 1993-mi akuersaarpaa.



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



PISINNAATITAAFFIIT PILLUGIT ISUMAQTIGIISSUTIP MEERAQ QANOQ NASSUARSINNAAVAA?

MPI-p meeraq tassaattippaa 18-it inorlugit ukiulik, nunap inatsisai allatut oqaasertaqanngippata. Meeqqat tamarmik assigiimmik nunap inatsisaanik illersugaassapput 18-inik ukioqalernissamik tungaannut- soorlu pisortatigoortumik pisartagaqarnertigut atornerlugaanissamulluunniit illersugaanertigut.

PISINNAATITAAFFIIT PILLUGIT ISUMAQTIGIISSUTIP NUNAP INATSISAI TAARSISSAVAI?

MPI nunap akuerigunigit taava nunap inatsisaanik meeqqanut tunngasunik tulluusaaniarluni ne-riorsuutigisarpaa. Imaappoq nunap inatsisini, politikkini, isumaginninnikkullu najoqqutassani soorlu peqqinnissap atuarnermullu tunngasut misissorlugit tulluursassagai. Misissorneqassaaq aamma tamakkua qanoq aningaasalersorneqassanersut. Meeqqap pisariaqartitaasa salliunneqarnissaat pi-sortat qulakkeerniartuartaavaat, meerarlu pitsaanerpaamik ilitsersorneqarlunilu sullinneqartussaavoq.

Ilaatigut makkua periusissatut pilersaaruserneqartussaapput

- Meeqqap pisariaqartitai qanoq salliunneqarsinnaanersut
- MPI qanoq nunap inatsisaanut ilanngunneqarsinnaanersoq
- Meeqqap pisariaqartitaasa salliunnissaannut sullissisussat qanoq pikkorissarneqarsinnaappat
- Meeqqanut Illersuisoqarfik qanoq pilersinneqarsinnaava

Iliuseqarfissat tamarmik ingerlaavartunngortinneqassapput ataasiaannarluni ingerlatassaanatik. MPI Kalaallit Nunaata inatsisaanni tamakkiisumik piviusunngortinneqarnikuunngilaq taamaattumik Kalaallit Nunaanni inatsisit MP-nit qaffasinnerusumik suli inissisimatinneqarput.



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



ATUARFIUP ANGERLARSIMAFFIULLU PISINNAATITAAFFIIT QANOQ ULLUINNARNI ATORSINNAVAAT?

Atuartut pisinnaatitaaffimminnik akisussaaffigisaannik, allallu pisinnaatitaaffiinik ataqqinninnissaannut atuarfiup ikioraangamigit, taava atuartoq toqqissisimalersinnaasarpog, atuartullu ingerlalluerneruler tarput. Atuarfimmi minnerit annerillu ataatsimooqatigiinnerini ingerlalluarnissaq ilinniarnissamit peqqinnartumillu atuarnissamut sanil-liukkaanni pingaaruteqarnerusarpog.

MPI-p inatsisini politikkinilu meeqqat pisinnaatitaaffiisa ilanngun-neqarnissaannut naalackersuisut pisussaaffilerneqarput. MPI-lli ta-kutippaa meeqqat perorsarneqarnissaannut angajoqqaat akisussaa-nerpaajusut, angajoqqaallu taamaliornissaannut isumaqatigiissutip ikorfartortussaavai. MPI-mili aamma oqaatigineqarpoq, angajoqqaat meeqqaminnik pitsaanerpaamik atugaqartitsinissaannut naalagaaffik qulakkeerinnissasoq. Meeqqat namminiussuseqartut, ilaqutariinnullu ilaasutut isigineqassapput, nunamilu pisinnaatitaaffinnik akisussaaffinnillu, meeqqat ineriartornissaannut tul-luurtunik peqassaaq, angajoqqaallu ilitsersuinerisigut meeqqat inerisimasunngortussaapput.

Atuarfiup angerlarsimaf-fiullu suleqatigiillutik meeqqatta inuusuttortat-talu MPI-ip anersaava – eqqissineq, ataqqinassu-seq, akaareqatigiinneq, kiffaanngissuseq, naligiis-suseq, suleqatigiinnerlu pilersissavaat.

MEEQQAP ISUMMERNISSAMINUT PISINNAATITAAFFIA – IMM. 12

MPI-mi imm. 12-mi allassimavoq, meeqqat kiffaanngissuseqartumik isummernissaminnut pisinnaatitaaffeqartut, imminnut attuumassute-qartunut tamanut.

Imm. 12-up isummernissamut inersimasut pisussaaffiinik piiaanngi-laq, meeqqaminnullu pitsaanagerusussaq aallaavigalguu aalajangiisin-naassusaannik piiaanani, inersimasutulli meeqqamut pitsaanagerusussa-tut isigisaaq aallaavigineqartussaq atorunnaarsinneqanngilaq.

Imm. 12 meeqqamut pitsaanagerusussaq eqqarsaatigigaan-ni qanoq ililluni iner-simasup oqartussaa-suuneranut akisussaassu-seqarneranullu naaper-tuuttunngussava?

MPI-p ataqqivaa, meeqqat qanorluunniit ukioqaralarunik aalajangigassanut imminnut tunnga-sunut akuliutsinneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqartut, tusaaneqarnissamullu inerisimassusaat ineriartorminnilu killiffiat aallaavigalugu nalilersorneqartassasoq.



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



MEEQQANUT EQQUNNGITSULIORNERNUT MP PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUT QANOQ OQARPA?

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutip (MPI) erseqqissaatigaa, meeqqat tamarmik tarnikkut timikkullu persuttaanernut atornelugaanissanullu illersorneqassasut. Tarnikkut timikkullu persuttaanerit kanngutsaatsuliornerillu meeqqap ineriartornissaraluanut illuatungiliipput, ileqqorissaalernissarlu anguniarneqarsinnaanngilaq persuttaaneq aqqutigalugu.

Timikkut annersitsilluni pillaasarnerit 1967imi inatsisitigut atuarfinni atorunnaarsinneqarput. Aatsaallu ukiut 18it qaangiunneranni 1985-imi angajoqqaat annersitsillutik pillaaqqusaajunnaarput.

MEEQQAT MINNERIT ALLAAT MEEQQAT PISINNAATITA AFFII PAASISINNAAVAAT?

Meeqqap ukiui apeqqutaallutik angajoqqaat meeqqamik peqataatinriarnissaannut meeqqat soqtiginninneri, qanorlu akuliukkusussuseqarneri assigiinngittaqaat. Meeqqat pisinnaatitaaffiinik paasitinniasagaanni, imaanngilaq annertuumik kinguneqartussamik aalajangiiniarsaritinniarneqartassasut, kingunissaanik paasinnilluarnissaminnut sulii ukiukippallaarpata.

Angajoqqaat meeqqatik peqatigalugit MPI sammisagaat isumaqatigiissutip kaammattuutigaa.
– imm. 5.

Angajoqqaat, meeqqamik inerisimassutsikkut killiffianik maluginnisinnaasut soorunalimi taamaaliussapput. Apeqqutinik eqqartuinerit, apeqqutinillu qanoq akiortuinerit, meeqqallu perorsarneqarnerinut peruserineqartut assigiinngittaqaat, meeraq 3, 9 imaluunniit 16-inik ukioqarneranut nallersuuttitsisagaanni.

Pisinnaatitaaffiit, oqariaatsillu inuit imminnut pisussaaffiinut pisinnaatitaaffiinullu tunngasut eqqartornerini meeraq peqataatikaanni taamaaliorneq meeqqap naleqassutsiminik, misiginneqatiginnisinnaanerani, suleqateqarsinnaanerani nunarsuarmioqataaerimullu paasinnittaaseqarneranut ineriartortitsillunilu ikorfartuisarpoq.



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



SOOQUNA LANGELINESKOLE APT-NGORUSUTTOQ?

Langelineskolemi misilittagaqarfigilluarparput, nalinginnaasumik pissuserissaarnissamut, naligiisitaanermut, naapertuuttumik, ataqpeqatigiittumillu suleqatigiinnissamut qitiutikkatsigit. 1999-imi ukiunilu tulliuttuni qulini atualeqqaanut tunngatillugu ilinniartitsisut perorsaasullu sunngiffimmi ornittakkanik Livjægerhuset-imik Lomholts Villamillu eqqarsaqatigiilluni suleqatigiilluartoqareermat. Firenze-mi Berlin-imilu ilinniartitsisunit perorsaasuniillu isumassarsiortoqarsimavoq. Professor Idana Pesciolip "eqqarsaqatigiinnissamik" taaguutai aammalu "takunnissinnaaneq" perorsaanermi ineriartortitsinitsinni tunngavigineqarput. Kulturit assigiinngitsut aallaavigalugit perorsaaneeq meeqqallu pisinnaatitaaffii eqqarsataatsimut soorunalimi ilaatinneqarput.

Langelineskolen UNICEF-ip eqqaamioraa, taamaattumillu suleqatigiinnissarput tulluulluinnarsimavoq, siullerpaamillu "APT" pilersipparput.

Suleqatigiinnitsinni nunarsuup sinneranut isiginnittaaserput pitsanngorsaaffiginiarlugulu attatiinrusussimavarput, tamanna atuarfitta ilisarnaatigimmagu.

Pisinnaatitaaffiit attaveqaatinut attuumasorujussuupput – meeqqat meeraqatiminnut inersimasunnullu attaveqarnerannut, aammali naalackersuisut nunaminni innuttaasunut attaveqarnerannut atumassuteqarluni.

Atuartuutitta inuunerminni ingerlaarnissaminni taamatut paasinnittaaseqalernissaat tunniukkususimavarput.



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAFFINNIK TUNNGAVILIK



#04

ANGAJOQQAAT ATAATSIMIISINNERAT – SEQERSITAKKANUT ASSERSUUT

UNICEF-IP ATUARFIATUT PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILITTUT ATUARFERISSAVAATIGUT

UNICEF Danmark atuarfittut misiliiffia, Langelinieskolen, "Rights Respecting Schools" qal-lunaatuunngortillugit ineriartortikkusussimavagut, taakkua Tului Nunaanni nunanilu arla-linni iluatitsiffiulluarsimammata. Angusaqarluartarsimapput takuneqarsinnaasumik. NP MPI-p atuarfiup periusaani qitiutinneqarpoq, atuartut, ilinniartitsisut, perorsaasut, aqut-sisut angajoqqaallu Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat aqutigalugu makkua suleqatigiis-sutigaagut:

- MPI-p ilisimaneqarnerulernissaa aqutissiussagatsigu, atuarfimmilu qanoq atorneqar-sinnaanersoq ilisimaneqalissammat.
- Atuarfimmi peqataaffiit annerit minnerillu pitsaanerulissammata.
- Atuartut erseqqissunik toqqissisimanartumillu ingerlallualernissaannut najoqqutas-saqalissammat.
- Atuarfiup ingerlaasaata allangortinnissaanut kivitseqatigiissagatta.
- Atuarfimmi ingerlataq ilummumut silammullu tunngasunik paasisaqartitsisussaq
- Ingerlalluarnissaq anguniarlugu ulluinnarni ingerlanissatsinnut najoqqutassatsialak, suliaasareriigarput.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



#06

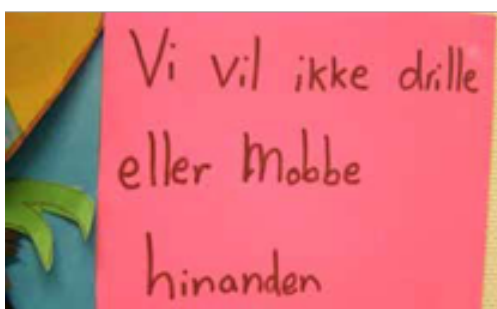
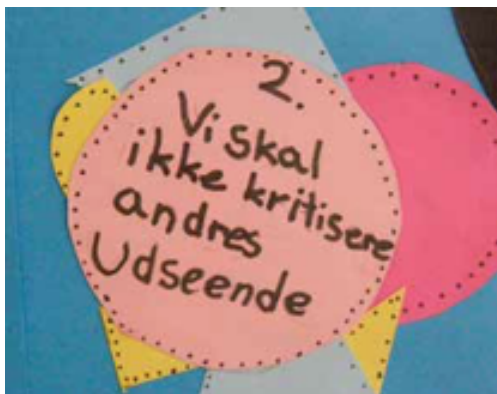
ATUAQATIGIIT NIVINNGAGALIAAT ASSERSUUTIT



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAFFINNIK TUNNGAVILIK



NIVINNGAGASSALIORNISSAMUT ASSERSUUTIT



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



#07

SAP.AK PISINNAATITAAFFILERINISSAMI SAQQUMMIUTASSATUT ASSERSUUT

IMARISAANUT NAJOQQUTASSAT

Sungiffimmi sammisassaqtitsivik atuarfillu sap. akunnera naallugu sammisassanik/suliniutinilu aallussissapput, Atuarfik pisinnaatitaaffinnik tunngavilittut aallaaveqartunik. Imaappoq Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiisummiit (MPI) aallaavilimmik sap. akunnera sammisassat aallaaveqassapput.

ATUAQATIGIIT NIVINNGAGASSAAT

Atuaqtigiit tamarmik SO1-imeersullu sap. akunnerata ingerlanerani nivinngagassaliussapput. Siorna suleqatigiiaat immikkoortortaqrifiillu suliaat isumassarsiorfigineqarsinnaassapput.

- Nivinngagassat meeqqanik sananeqassapput oqaatsitit nammineq atorlugit sanassallugit.
- Nivinngagassaq MPI-mi immikkoortunit 3-5-nit aallaaveqarneri erseqqissitinneqassaaq.
- Nivinngagassaliap iluatsilluartup siunertat assersuusiorfigalugit anguniagaliortoqartarpoq – oqaatsit nammineq atorlugit.
- Assersuut: Imm. 2, meeqqat tamarmik assigiimmik atugaqarluassapput -
"atuarnitsinni arlaat kukkuppet, illaruaatigisassanngilarput"
"kikkut tamaasa pinnguaqatissaqartilugit ikiortassavagut"
"ajuusaartoqaraangat immitsinnut tuppallersartassaagut"

SIUNERTALIMMIK ATUARTITSINEQ

Sap. akunnera sammisassaqtitsineq siunertaqanngitsumik unikaallannerussangilaq, allatulli periu-seqarluni anguniakkanik suliaqarfiusussaavoq:

- Najoqqutarineqarsinnaapput akunnilersornagit ingerlattakkat "peqqinneq kinguaassiorsinnaaneq ilaqutariissutsimullu atuartitsinerit, atualeqqaanut akullernullu "pisinnaatitaaffiit" assersuuteqarfigineqarsinnaassallutik.
- Atuartitsissutit ataasiakkaat najoqqutarineqarsinnaapput, meeqqat pisinnaatitaaffiiniq sammisagarnissamut tulluuttut – soorlu kristumiuussuseq, dansk, geografi, oqaluttuarisaaneq, inuiaqatigiilerineq imaluunniit timigissarneq/eqaarsarneq.



ATORTUSSAT

Isumassarsiorfigineqarsinnaapput, soorlu atuartsinerit tamakkiisumik ingerlanneqarsinnaanerinut tunngasut atortussallu nittartakkani ukunani aaneqarsinnaapput: Dansk Flygtningehjælp, Ibis, UNICEF, Amnesty International, Red Barnet aammalu Børns Vilkår.

QIMAASUT MEERARTAAT

Qimaasunut tunngasut, soorlu meeqqat angajoqqaatillu angajoqqaanngitsullu, atuartuutitta ilaannit eqqarsaatigineqartaqaat, tamanna sammissallugu piukkunnartuummat, Pisinnaatitaaffiit ataatsimitsitaliaanni eqqartorsimavarput atuartut tamarmik annerusumi minnerusumilluunniit taanna sammisariaqaraat. Ima sammineqarsinnaapput:

- Ullup affaa eqqartorneqarsinnaavoq, Europami nunaqartuusugut qanoq meeqqat ilaqutaasullu qanoq isumannaallisaaffigisinnaanerlutigit – pisinnaatitaaffit sorliit matumani pineqarpat? Meeqqat qanoq iliortariaqarsoraatigit? Atuarfittut iliuuseqarsinnaavugut?
- Toqqarneqarsinnaavoq sulissutigissallugu, meeqqat qimaasut ilaqutaallu Danmarkimi sumi najugaqarnersut – qimaasut najugaqarfiat suuva? Asylcenteri suua? (Asyl) Qimaasoq, nunami qimaasuusinnaanissamat qinnuteqartoq suua? Meeqqat qimaasut suut pisariaqartittarpaat?

ISUMASSARSIAT ALLAT

Ornilerparput...

Atuaqatigiit/eqimattat nuna Danmarkiunngitsoq alla paasiaaffigissavaat. Nunat assigiinngitsorujusuit misissuiffigisinnaavaat, soorlu Sverige, Etiopien, USA aammalu Kina. Meeqqat nuna missuiffigisassavaat, nunamilu tassani meeqqat qanoq atugaqarnersut paasiniallugu – qanoq atuartarpat, pinnguarnissamat periarfissaqarpat, sorsuffiusoq, nerisassat, sunngiffimmi sammisassat.

Suliassat: Soorlu filmiaqqat, preziliorluni, qarasaasiami isummorsorluni imaluunniit "qangatut" alagartalioluni.

-Suliarineqarsinnaapput atuaqatigiittut, ukioqatigiittut, immikkoortoqatigiittulluunniit.

Ataatsimoorfiit paarlersuit allallu pinnersarlugit

Meerarpassuit aperisarpit gangini Atuarfik pisinnaatitaaffinnik tunngavilinngornissamat tunngasunik meeqqat suliaannik takusassiortoqassannginnersoq. Sap. akunnera atorlugu atuaqatigiit inaasa eqqaanni pinnersaataasinnaasunik suliaqartoqarsinnaaqaq.



Kalaallit Nunaanni meeqqat sumiginnakkat

Nammineq nunatsinni sukumiisumik misissuilaarta paasiniaarlugu meeqqanik kanngutsaatsuliortarneq qanoq innersoq. Qassit eqqugaappat? Inersimasut kikkut ikiuisarpat illersuillutillu? Isumassarsiaasinnaavoq aamma qimaasuuniarlutik qinnuteqartut ineqarfiinut assingusumulluunniit pularnissaq.

Kalaallit Nunaat - Danmark

PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAATA novembarimi tikeraagaani atuarfimmi atuaqatigiit ilaat attavigisigit. Kivik-imi Piratenskolan-imik ateqarpoq. Suliniummi film-iaqqanik allanilluunniit paarlaasseqatigiittarsinnaavusi, PIsinnaatitaaffileriffimmi Atuarfimmi sulerisarnissinnik takutitsisumik. Filmiliat attaveqarnermut atorlugit attaveqarneq ingerlariarteqqinneqarsinnaavoq ukiup atuarfiusup tulliani tikeraarlusi paarlaaqatigiinnissamilluunniit aaqqissuussisinnaavusi.

Sammissaq aalajangersimasoq

Ataqeqatigiinneq, atuartut oqartussaaqataanerat, ilaqutariit allarlunnarluunniit sammisarissinnaavarsi.



PIFFISSALIUSSAQ**Ataasinngorneq – sisamanngorneq:**

Suleqatigiissitat ukioqatigiilluunniit nammineerlutik imassaa piffissamillu atuiffissartik aalajangis-savaat. Suliariniarneqartut ilisimasagut aajuku:

4. – 5. klasset Ibis'ip nittartagaaniittoq qimaasunut tunngasoq malinnaavigissavaat.
6. klasset aviisiliornermik unammisitsineq peqataaffigissavaat, meeqqat pisinnaatitaaffii aallaavi-galugit allaaserisaqartassallutik.
7. klasset isumaginninnermut sullissisoq suliummik suleqatigissavaat, meeqqat qimaasuuniarlutik qinnuteqarfimmeersut atuarfitsinnilu atuartut ullormi ataatsimi timersoqatigiissagamik aalaneq aallaavigissallugu.

Tallimanngorneq:

- Atuaqatigiit tamarmik sap. akunnerata naanerani nivinngagassaminnik nutaanik nivinngaasi-massapput.
- Suleqatigiiaat tamarmik agguataarneqarnikuupput, atuartut tamarmik allat misigisimasaannik/suliarisimasaannik tusagaqarsinnaanngortillugit.
- Meeqqat eqqarsaatigalugit, "eqqissiveerunnissaat" pikkunaalliorlutik paatsiveerusimaarnerullu kingunerisaanik eqqissiveerutinnginniassammata, pilersaarusionerqassaaq qanoq ilillutik sule-qatigiiaat/ukioqatigiiaat inigisaannik utertinneqarsinnaanersut. Klassit marlunngorlugit arlalin-ngorlugilluunniit eqimattanngorlugit agguarneqassapput. Atuartut marloriarlutik arlaleriarlutil-luunniit saqqummiisarsinnaapput, ilaat saqqummiisut ilaallu ingerlaarlutik allat suliaannik taku-niaasinnaapput.



#08

PISINNAATITAAFFIIT ATAATSIMIITSITALIAATA ATAATSIMIINNISSANUT SULIASSANULLU ULLORSIUTAA-ASSERSUUT

Ataqatigiissaarisup Pisinnaatitaaffiillu atasimiitsitaliaata 2014/15-imi ataatsimiinnissaannut suliassaanullu ullorsiuut

Meeqqat ullup naalernerani qasusut tamussigassaqaarnissaat eqqaamagisigit.

- Pingasunngornermi akunnerit atuarfiusut 7. + 8.-mi nal. 13.40 – 15.10 naapittassaagut
- Sisamanngornerit tamaasa akunnerit atuarfiusut 3. & 4.-mi atuartut sinniisoqarfianneersut Pisinnaatitaaffiillu Ataatsimiitsitaliaanneersut parlakaajaallutik ikiuuttassapput atuaqatigiinnut pulaartarlutik, paasissutissanilluunniit nivinngaasarlutik il.il.

QAQUGU	KIKKUT	SUNA	IMARISAI
Sap.ak. 39	Tamarmik	Pisinnaatitaaffileriffik sap.ak. aallartissaaq.	Tallimannngornermi katersuuttoqassaaq.
Sap.ak. 40	Ataqatigiissaarisoq, atuartut sinniisoqarfiat	Pisinnaatitaaffiit ataatsi.-aanut meeqqat ilaasortaasussat	Atuartut sinniisoqarfianni qinersisoqassaaq. Ataavartumik ilaasortaarusuttunut ataatsimiitsineq.
Sap.ak. 41	Pisinnaa. Ataatsimiitsitaliaa	Ataatsimiinneq 1	Imminnut ilisariniarlutik, ullunik isumaqatigiissuteqarneq misissuinissanut najummissussat, ataatsimiinnerup tulliani piareertussat.
Sap.ak. 44	Pisin. Ataasi. Atuartut sinniisoqarfiat	Ataatsimiinneq 2	Tikikkuminassutsinik misissuineq toqqissillunilu angalaarsinnaanerit misissorlugit atuartut sinniisoqarfiallu.
Sap.ak. 47	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 3	Isumassarsiorluni angalaneg?
Sap.ak. 49	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 4	Misissuinerit inernerit misissorlugit iliusissamullu pilersaarusiulerluni.
Sap.ak. 50	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 5	Iliusissatut pilersaarut.
Sap.ak. 2	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 6	Iliusissatut pilersaarut. Ilanngussat inaarsarlugit.
Sap.ak. 5	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 7	Iliusissatut pilersaarut ullulersorlugu akuerineqassaaq, immikkoortut tamarmik najummissussalissapput, ingerlariaqqinnissamullu ingerlaasiliortoqarluni.
Sap.ak. 10	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 8	Piviusunngortitsinissaaq, tulluusaalluni?
Sap.ak. 15	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 9	Iliusissatut pilersaarutip piareereersimanissaa ullulersorlugu killiffik, misissuinerit aqqissorlugit, atuartunut sulisunullu misissuinissat aallartisarlugit.
Sap.ak. 18	Pisin.Ataatsi.	Ataatsimiinneq 10	Atuartut sinniisoqarfialu tikikkuminassutsit toqqissillunilu ingerlaarfissat misissuiffiallugit.
Sap.ak. 20	Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaa	Ataatsimiinneq 11	Inernerit nalilersorlugit assersuullugillu , UNICEF-imik akuerinqarneq, naggataarutaasumik nalliuttorsiornisaaq pilersaarusiulerlugu.
Sap.ak. 22	Tamarmik	Sap.ak. pisinnaatitaaffilerinneq uppernarsaatitaarneq	Atuarfik tamakkerlugu nalliuttorsiorneq.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



#09

TIKIKKUMINASSUTSINIK MISISSUINEQ

ILISSINNUT TULLUUTTUMIK AAQQIIGITSIT!

ATUARFIUP PISORTATIGOORTUMIK ISAARIAA

1. Tassuuna assakaasulimmik issiavilik isersinnaava?
2. Pisortatigoortumik isaariaq nammineq ammartartunik matoqarpa?
3. Assakaasulimmik issiavimmiikkuit matup ammartaataa angusinnaaviuk?

ELEVATOR

4. Atuarfik elevatoreqarpa?
5. Quleriaat tamarmik elevatorimik iserfigineqarsinnaappat?
6. Assakaasulimmik issiavilik elevatorimi inissaqarpa?

MAJUARTARFIIT

7. Atuarfiup majuartarfiani allorneq siulleq kingullerlu erseqqissagaava (qalipaammik allamil-luunniit), isigiarsutut tummarfissaqartoq takusinnaaniassammassuk?
8. Majuartarfikkooraanni najummiffissamik tigummivilersuisoqarnikuuva?

ATUAKKAT ATUARTITSISSUTIT

9. Tappiitsunut atuagassaqarpa?
10. Atuakkat atuffassissusersukkat pigineqarpat?

NATEQ

11. Atuarfik natersuaqarpa?

INI ATUARTITSIVIK

12. Assakaasulimmik issiavilik isersinnaasunngorlugu matu silissuseqarpa?
13. Atuartitsivik tappiitsunut ilisarnaasigaava?
14. Atuartitsivik matoqarpa nammineq ammartartumik?
15. Assakaasulimmik issiaguit matup ammartaataa angusinnaaviuk?

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



PERUSUERSARTARFIIT

16. Assakaasulimmik issiavilinnut perusuersartarfeqarpa?
17. Assakaasulimmik issiavimmut perusuersartarfiit angissusaat naammappat?
18. Quleriit tamarmik assakaasulimmik issiavilinnut perusuersartarfeqarpat?
19. Tarrarsuutit, errorfiit, pappilissallu perusuersartarfinniittut qutsissusaat assakaasulimmik issiasunut naapertuuppat?
20. Atuarfiup perusuersartarfiini qaqorsaata tipigissaateqanngila?
21. Atuarfimmi naasoqarpa sikkertartunik tipigissunilluunniit sapigaqartitsilersinnaasunik?

ALLAAT

22. Atuartunut nerisassat suunersut pillugit paasissutissiisoqarsinnaava?
23. Sapigaqartunut nerisassiortoqarsinnaava?
24. Atuarfik silaannarissaasunik atortulersugaalluarpa?
25. Inimi atuarfiusumi nipiliortoqarpa?
26. Atuartut takusaqarluarsinnaangortillugit atuarfigisaanni qulleq sakkortusineqarsinnaava?
27. Atuarfiup inaanni teknikkikkut atortugissaaruteqarpa, atuartut tutsarluttut atuartitsinermut, atuarfimmilu aaqqissuussanut peqataasinnaangortillugit?



#10

TOQQISSISIMANASSUTSIMIK MISISSUINEQ

ILISSINNUT TULLUUTTUMIK ILUSILERSUIGITSI!

Qassi klassiuvit:

Atuarfiup sortaa toqqissisimanarinngiliuk?

Suna nuanniitsutut misinnartarami?

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



#11

TOQQISSISIMANASSUSISSAQ ANGUNIARLUGU ANGALAAARNEQ, IMAQARNILIAMIK TIGULAARINEQ

Toqqissisimanassuseq anguniarlugu angalaarneq, tigulaariffik
- Misissuinermi akissutit aallaavigalugit suliaq

Ulloq: _____

Peqataasut:

Atuartut: XXX, 5.U.....

Ilinniartitsisoq: cb – imaqarniliortoq

TAMAKKIISUMIK

Sanaartukkat tamarmik: Atuarfimmi teqqequt tamarmik ipertullutillu maajunnarput.

Attaveqatigiinneq: Annerit minnernut oqaloriaasiat – "haluu niviarsiaraaraq" nikaginnippa-sillunilu mikisumut toqqissisimanangilaq.. Atuartut annerit eqqaanniikkusunnanngilaq – immitsinnut oqaloriaaseqarnerput iliuuseqarfigisinnaalluarparput.

Atuartut asaasullu saamasumik oqaluunnissaminnut ileqqoqanngillat. Illugiillutik pissuse-rissaartumik oqaloqatigiittannginneri atuartunut toqqissisimanangitsumik misigisaqartit-sisarpoq.

1. Kiileri

likkat qaamasumik qalipallugit, iikkat aaqqissuullugit, naasuliviit imaqanngitsut immerlugit, iikkanut assinik/plakatinik nivinngaalluni. Atuarfimmi sulisut assii nivinngarlugit – soorlu asaasut, teknikkimik suliaqartut.

Matut kigarnikut amiilaarnartarput – silillugit qalipallugillu? Atortut atornerqarneq ajortut piarlugit.

Paarlerup akulliup silataanut errorsivik ilillugu.

Meeqqerisup misissuisarfia allallu erseqqissunik allagartalerlugit – issiaviit/ bænkit utaqqif-fiusinnaasut.

Matut tamaasa erseqqissunik allagartalersorlugit – suut iluaniippat?

Meeqqerisut: Ilisarnaaserlugu qalipaatilimmik assingalu saamarpaluttoq nivinngarlugu.

Igalaat asallugit saagulerlugilluunniit.



#12

ILIUSISSATUT PILERSAARUT MEERARPALUTTUMIK OQAASERTALIK - ASSERSUUT

Atuarfiup Langelinieskolep atuarfik
písinnaatitaaffinnik tunngavilittut pílersaarutaa 2015

Atuarfiipput atuarfik písinnaatitaaffinnik tunngavilittut atuutilernissami tungaanut píareersaqqíssaaq.

Písinnaatitaaffiit Ataatsimiítsitaliaanni meeqqat inersimasullu misíssuinnermi akíssutítsialappassuit, septembarimili aallartikkatta ilíssi akíssuteqarfigisarsimasasi atuareerpaat.

Atuarfitta meeqqanut tamanut pítsaanerulernissaa anguniarlutigu qaammatinut tullíuttunut píngasunut aajuna pílersaaruterput.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



Ilisimasaqarneq

Qanoq ililluta immitsinnut ikiorsinnaavugut...

...pisinnaatitaaffitsinnik ilisimasaqarnerulernissatsinnut

...ilisimasagut atorlugit qanoq immitsinnut

pissuserissaarfiginerusinnaavugut.



1. Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaataa qaammatikaartumik angajoqqaat allaffigisassavaí oqaluttuaralugu pisinnaatitaaffiit aallaavigalugit suut sammínerlutigit.
2. Atuaqatigiit ilaquuttatik íkinngutitillu qaaqqussavaat meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit oqaluttuunniarlugit.
3. Atuartut sinniisoqarfiata isumaqatigiissutigíssavaa ataatsimiilerneq sioqqullugu kíngornalu qanoq íliortoqartassanersoq, atuaqatigiit tamarmik malinnaasinnaaniassammata oqaaseqarsinnaaniassammatalu.
4. Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaanni Atuartullu sinniisoqarfiáni eqqartorneqartut tamarmik allanneqartassapput meeqqanít paasíneqarsinnaanngortillugit.
5. Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaanniit Benedicte, Tobias Johannes-ílu pulaassa-vaasi Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaat massakkut sulérinersoq oqaluttuariartorlugu.
6. Atuarfímmi sumiíffínni píngasuní písinnaatitaaffiit pillugit íkkani nívinngaaveqassaaq, tassani takuneqarsinnaassaaq kikkut Pisinnaatitaaffiit Ataatsimiitsitaliaanni Atuartullu sinniisoqarfianni ílaasortaannersut. Massakkut suut sammísaríneqarnersut aamma takune-qarsinnaassaaq.
7. Isumassarsíaqaraanni síunnersuutíssaqaraanníluunniit taava Písinnaatitaaffiit Ataatsimiitsi-taliaanni ílaasortaasut arlaannut apuussísoqarsinnaasuaannartoq eqqaasíssutigísuassavarput.



Atuartut peqataatinnissaat

Atuartut atuarfimmíittut tamaasa qanoq

... atuarfimmí aalajangeeqataanerulersissinnaanngorlugit
peqataatinnerulersinnaavagut

....KKFO-mí aalajangeeqataanerulersissinnaavagut.



1. Allagartanik kusanartunik suliaqartoqassaaq, iliuuserineqaqqusaasut tassani allassimassapput – aqutissineqataasut. Imaassinnaavoq assitalersorlugit suliarereerisi?
2. Atuarfitsinni ilisarisimanngisagut assitalersorlugillu atilersorsimassapput – kíilerími atortoqarfísa matuanni ikkusimassapput, atuarfimmílu aqquartaakkatsinni aamma nívingassapput, soorlu atuaqatigiit inaasa eqqaanni, paarlerni allafimmíluunniit.
3. Meeqqat asaasunik naapittissapput – eqqartueqatigiíssallutillu qanoq iliorluni tamanut atuarfik toqqíssísímanartunngussanersoq píllugu.
4. Paarliit, gangit perusuersartarfillu kusanartunik ulikkaassapput, atuaqatigiíllusi imaluunniit KKFO-mí sulíassínnik nívinngartuiffígalugit.
5. Perusuersartarfímmik atuínerpaat assíngi nívingassapput – taakkualu perusuersartarfik kusanartuutillugulu mínguítuutíssavaat.
6. Kíilerími gangit nuannernerulersinneqassapput, takananiikkaanni toqqíssívíillíor-nartutut mísinnaarunnaarsíllugu. Assitalersorlugu íssíaarfilersorneqarsínnávorlu soorlu meeqqerísísumukartut utaqqísarfíssaannik.
7. Atuartut tamarmik pínnnguarlutillu arsarsínnáassapput.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



Læring

Hvordan vi kan øve os i at bruge børnerettigheder...

..når vi løser konflikter

..når vi er til frikvarter

..når vi har fag som dansk, idræt eller billedkunst



1. Atuarnitsinni meeqqat pisinnatitaaffii ilinniartassavagut, Pisinnaatitaaffiillu Ataatsimiitsitaliaata, Atuartullu Sinniisoqarfiani sulerisoqartarnersoq aamma ilisimassavarput.
2. Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaatigiissummi immikkoortut atorlugit paasiniartassavarput qanoq naapertuulluurtumik pissuserissaartumillu atuaqatigiinni anitsiarnernilu pissusilersortoqartassanersoq.
3. Sungiusartassavarput ilisimalerniarlugu inuit assigiinngissusaasa ataqqinninissaq qanoq isumaqarnersoq.
4. Atuarnitsinni sammisaqarnitsinni atuagarluunniit pitsaasoq atuarutsigu eqqaamasassavarput atuakkami pineqartoq qanoq sorlerlu atuakkamut attuumasuteqarsinnaanersoq.
5. Atuaqatigiilluta isumaqatigiissutigisinnaavarput kikkut tamarnik isummersornissaat qanoq toqqissisimanartunngortissinnaaneripput – isumaqatigiissullu kusartumik plakatiliaralugu.
6. Isummanik saqqummiussuissaagut siunnersuusiorluta arlaat qinngasaarneqarpat nikassarneqarpalluunniit imaluunniit immikkoortitaasutut misigippat taava ilinniartitsisut perorsaasullu qanoq ikiuussinnaassanersut pillugu imalimmik.
7. Ussersorluni oqaatsit isumaat pingaarnerit paasisinnaalertariaqarpagut.



Aqutsisut

Atuarfimmi aqutsisoqatigiit qanoq ikiuuffigisinnaavaat....

...atuarfitta pitsanngoraluttuinnarluni Atuarfik Pisinnaa-

titaaffinnik Tunngavilittut atuutilersinnaanissaanut

.....ukiut tamakkiallugit tamatta ajunnginnissatsinnut



1. Inersimasunut ikiuinermikkut, inersimasut piffissaqartilertugit Atuarfik Pisinnaatitaaffinnik tunngavilinngornissatta angunissaannut suliaqarnissaannut
2. Atuartut Sinniisoqarfiata Pisinnaatitaaffiillu Ataatsimiitsitaliaata siunnersuutaannut aqutsisut naalaarsinnaassuseqassapput, atuarfik nuannernerulerlunilu meeqqanut tamanut toqqissisimanarnerulerniassammat.
3. Malittarisassiortoqartarluni meeqqat tamarmik paasisinnaasaannik – soorlu nikassaasqartarneranut politikkiliorlutik, mobilinulluunniit malittarisassaliorlutik.
4. Malittarisassat malitassatta atuarfimmi tamanut ersittunik nivinngartorneqartassapput – soorlu mobilinut najoqqutassat tallimat erseqqissut allassimassallutik.
5. Aqutsisut tamarmik meeqqat pisinnaatitaaffinik ilisimasaqarluassapput – sapinngisartillu tamaat atorlugu MP ataqqissavaat.

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITA AFFINNIK TUNNGAVILIK



#13

INERSIMASUNUT ILIUSISSATUT PILERSAARUMMIT TIGULAAGAQ

Ilisimasaqassuseq

Atuarfimmiittut tamarmik (atuartut, sulisut, ilinniartitsisut, angajoqqaallu) Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissut ilisimassavaat Meeqqallu pisinnaatitaaffii nalunagit

ANGUNIAGAQ	ANGUNIAKKAP ILAA	QANOQ	PIFFISSALIUSSAQ	KIA ISUMAGISSAVAA?
Atuarfimmi meeqqat tamarmik pitsaanerpaamik toqqammaveqarlutik APT-ata ineriartortinnissaanut anguniagaqarlutik pisinnaasaqalissapput	<p>a) Angajoqqaat meeqqaminnik taper-suillutik meeqqamik APT-miinnerat taper-sorsorlugu angerlarsimaffimminni eqqartueqataassasapput.</p> <p>b) Atuartut tamarmik peqataasitaasutut misigisimanissaat, Pisinnaatitaaffiillu ataatsimiitsitaliaanni atuartullu sinniisoqarfianni suliat pillugit ilisimatinneqarsimasutut misigisimanissaat, susoqarner-soq, ullormilu eqqartukkat imaqarniiallu tamaasa paasisinnaassagaat.</p>	<p>a) Angajoqqaanut nutaarsiassanik atua-gassaqartitsisarneq.</p> <p>a) Pisinnaatitaaffiit pillugit angajoqqaat atuaqatigiit aaqqissu-gaannut qaaqqusar-lugit.</p> <p>a) Assigiinngiaassu-seq pillugu Aaqqis-suilluni imaluunniit ajunngitsuliornis-samut atugassanik ka-tersuiniarneq.</p> <p>b1) Qinerseriaaseq nutaaq.</p> <p>b2) Ataatsimiinner-ni Ingerlaatsit aalaja-ngersimasut – sioq-qullugu kingornalu – atuaqatigiit peqataa-tinneqartutut misigi-tinnissaat.</p> <p>b3) Oqaluserisassat atortussallu meeqqa-nut tulluuttumik alla-neqassapput, atuartut minnerit sinniisoqar-fianni, Pisinnaatitaaf-fiillu Ataatsimiitsita-liaanni peqataasin-naangorlugit.</p>	<p>a) Qaammatikkaartu-mik allagaqarneq siul-leq decembarip naalernerani.</p> <p>a) Piffissami feb-apr.</p> <p>a) Sap. akunnera sam-misamut tunngatil-lugu "paasiniakkat najorlugit misissui-neq" imaluunniit aasami atuanngiffe-qarneq sioqqullugu. b1) Piffissami feb-apr.</p> <p>b2) Piffissami feb-apr.</p> <p>b3) Naafferartumik fe-bruariminngaaniit</p>	<p>a) Pisinnaatitaaffiit ataatsimiitsitaliaat (cb/am).</p> <p>a) Klasset ilinniartitsi-sui perorsaasuiluun-niit.</p> <p>a) Angajoqqaat. b1) Atuartut sinniiso-qarfianniittut suleqati-galugit ilinniartitsisut attaveqataasut.</p> <p>b2) Ilinniartitsisut at-taveqataasut atuartut sinniisoqarfiat klas-selærerillu suleqati-galugit.</p> <p>b3) Ilinniartitsisut at-taveqataasut cb-lu.</p>



Atuartut peqataatinnerat

Atuarfiup ingerlanerani kikkut tamarmik peqataanissaminut naligiimmik periarfissaqartitaapput, atuartullu isumaat isummersornerilu naalaarneqartarput.

SIUNERTAQ	ANGUNIAGAQ	PERIUSISSIAQ	PIFFISSALIUSSAQ	KIKKUT SUSSAPPAT?
<p>1. Atuarfiup tigussaasumik avatangii-saanut tunngatillugu atuartut kissaataasa naapiginiarneqarnissaat qulakkeerusupparput</p>	<p>a) Atuarfiup iluani eqqaanilu atuartut tamarmik toqqissimalutik tammartajaarnatillu ingerlaarsinnaanissaat</p>	<p>a) Allagartalersuineq</p>	<p>a) Jan-feb.</p>	<p>Eqimattaq takusassanik suliaqartut.</p>
	<p>b1) Atuartut atuarfik nuannersutut qalipaateqarluarlunilu kusanartutut misinartissagaat.</p>	<p>b1) Eqqumiitsuliat, titartakkat, plakatillu iikkamut nivinngartorlugit.</p>	<p>b1) Feb-mar.</p>	<p>b1) Suliaqaqatigiit aaqqissussavaat, qanoq pitsaanerpaamik aaqqiisoqarsinnaasanersoq. Init ataatsimoorfiit eqqumaffigineqassapput, assillu tamarmik pisinnaataaffiit pillugit allaaserisamik ilaqartassapput.</p>
	<p>c) Atuartut sulisut allat nalunagillu toqqissisimanartissagaat, soorlu pedellet asaasullu.</p>	<p>c) Assersuutigalugu meeqqerisup utaqqisarfiani, teknikkimik suliaqartut asaasunilu assinik nivinngartuilunilu atilersorneqartassasut.</p>	<p>c) Feb-apr.</p>	<p>c) Atuartut sinniisoqarfiat</p>

- toqqammaviillu allat marluk.



#14

NAJUMMISUP ATAAVARTUMIK ILLIFFISSIORNISSAA

SULIASSAKKA:	INGERLAARNERMI QANOQ KILLIFFISSIUILLUNGA INGERLATIT-SEQQITTASSAANGA?	QAQUGUKKUT PISINNAATITAAFFIIT ATAAT-SIMIITSITALIAANNUT NALUNAARUTEQARTASSAANGA?	OQAASERTALIINERIT:

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



#15

**ATAQATIGIISSAARISUP TAMAKKIISUMIK MALIN-
NAANERA ILIUSISSATULLU PILERSAARUTIP KILLIFFIA**

SULIASSAQ:	NAJUMMISQ:	KILLIFFISSIORLUNI INGERLARIAQQINNIS- SAMUT ISUMAQATIGIIS- SUT:	INISSISIMANEQ/ KILLIFFIK:

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



#16

MISISSUINERIT ATAATSIMOORUSSAMIK NALILIFFIGINEQARNERAT, TIGULARINEQ

2014 – 26. november	2015 – 1. oktober
<p>Peqataasut: Atuartut: Gudrun 5.u; Freja 5.u; Noa5.u; Thit Emilia 5.v; Jesse 5.v; Karla 5.x; Christian 5.x; Anna 5.x; Frej 8.u; Anna 8.u.</p> <p>Ilinniartitsisoq: Christian Bindslev (imaqarniliortoq)</p>	<p>Peqataasut: Atuartut: Bianca 7.u.; Johan 7.u; Kalle 7.v; Frederik 7.v; Tobias N 8.u; Tobias J 8.u; Fatima 9.v.</p> <p>Ilinniartitsisut: Christian Bindslev aammalu Elisabeth Jacobsen (imaqarniliortoq)</p>
NALINGINNAASUT	
<p>Sanaartukkat tamarmik: Atuarfimmi teqeqqut tamar- mik maajunnarput ipertullutillu.</p> <p>Attaveqatigiinneq: Annerit minnernut oqaloriaasiat "hej nivarsiaaraaq" nikassaarpaluttumik toqqissi- nanngitsumillu nipeqarsinnaavoq... annerit eqaa- niikkusunarneq ajorpoq – immitsinnut oqaloqatige- riaaserput iliuuseqarfigisinnaavarput.</p> <p>Asaasut namminneq oqaloriaasertik atorlugu oqaluuttarput, toqqissisimananngitsutut misinnar- tarput, suut eqqartorneraat nalunartarami.</p> <p>Atuartut asaasullu torersumik oqaluunnissaminnut ileqqoqanngillat. Inussiarnisaartumik imminnut oqaluunneq ajoramik. atuartunut toqqissisimanar- neq ajorpoq.</p>	<p>Atuarfimmi asaasarneq ajunngilaq. Timersortarfilli (sungaartoq) ipertoorujussuuvoq.</p> <p>Perusersartarfiit nalinginnaasumik ipeerunnerusi- mapput. Sulili pitsaanerulersinnaapput.</p> <p>Ilaasa tikkuartuutigaat 9.u-ni atuartut ingammik nu- kappiaqqat quujanaatsumik oqaaseqartartut. Nukap- piaqqat ilaannaat oqaaseqartarput, sinnerisali killi- liiffigineq ajorpaat nipangiinnartaramik isumaqataal- lutilluunniit.</p>



INIT ATUARFIUSUT EQQAANNI PERUSUERSARTARFIIT	
<p>Kinaassuseqarpiaratik soqangippallaaqaat.</p> <p>Allagartalersorlugulu "kinaassuseqartilernissaa" amigaataaqaq, atuartut qanoq pitsaasuutissanerlugit isummersunngippallaaqaat. Soorlu "aajuna perusuersartarfippit" atuaqatigiit assiinik pisinnatitaaffinnillu ikkussuisoqarsinnaaqaq.</p>	<p>Klasset amerlanerit perusuersaartarfimminni allagartaqarput – iluaqataaqaq. Perusuersartarfiit atuartunit paarilluarneqarnerulerput.</p> <p>Errorfiit mikivallaarneri ajornartorsiutaapput, nateq masattarami.</p> <p>Imiunersoq quujunersorluunniit takujuminaattarpoq.</p>
ARSAATTARFIK	
<p>Peqataasut amerlagaangata toqqissinartanngilaq ingerlaffigalugu Arlaannut akuliunnissaq arsamiluunniit eqqorneqarnissaq annilaanganartarpoq.</p> <p>Arsaattarfiit nalunaaqtsersorlugit erseqqinnerulersinneqarsinnaapput.</p> <p>Tujuuluit assigiinngitsunik qalipaattillit iligiiaanit aalussisunilluunniit atorreqarsinnaagaluarput. Timersuutit assigiinngitsut malillugit agguarneqarsinnaapput.</p>	<p>Piffissani assigiinngitsuni anitsiartarnerit iluaqataaqaat.</p> <p>Qanoq iliussaagut? Atuartut sinniisoqarfiat pinguartunut nakkutilliisunik pilersitsingajalerpoq. Atuartut sinniisoqarfiata pilersaarusiorsinnaavaa kikut qaqugu sumilu timersussanersut.</p>
ILLU QAQORTUMIIT ANITSIARTARFIMMUT MATUT	
<p>Anitsiarfimmud kisitsisilimmut matut oqimaaqaat – neeqquluttarput mikisullu ammaruminaatsittarpaat.</p> <p>Matumut pitsaanerumut atoruminarnerumullu allagartaliisoqarsinnaavoq. Matulluunniit ammartarfia oqinnerumik taarserneqarsinnaavoq.</p>	<p>Matu oqinnerulerulersimavoq, neeqqulukkunnaarlu nilu.</p> <p>Matut illup uiguutaaniittut ullaakkut ammatittarlugit iluassagaluarpoq.</p>



ATUARTUNIK MISISSUINEQ – TIGULAAGAQ

September 2014 + september 2015

Immersuissut amerlassusaat procentingorlugu (2015): 71%. Atuartut 699it misissuinerlut 2015imi peqataapput – atuartut 0.A-E minillugit. Atuartut 2015imi misissuinerlut akissuteqarsimapput.

2014-imi "naameertut" amigaatigineqarput. Teknikkikkut ajutoornerit pissutaallutik naaggaartut, "naluara"-mut ilannguttariaqarsimavagut.

Tungujortoq = 5 sinnerlugit amerleriarput Qorsuk = 3-5 siuariaateqarpoq

Orange = Siumut utimulluunniit 2 ataallugu Aappalaartoq = marlunnik amerlanerusunik ikileriarput

1. Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit lumaqatigiissut meeqqat inuusuttullu qanoq pisinnaatitaaffeqarnerinut tunngasuusoq tusagaqarfiginikuuviuk?

2014	Aap: 43%		Naluara: 57%
2015	Aap: 83%	Naamik: 8%	Naluara: 8%

2. Pisinnaatitaaffiit sisamat tassaniittut taasinnaavigit?

2014	Aap: 25%		Naluara: 75%
2015	Aap: 76%	Naamik: 10%	Naluara: 14%

3. Meeqqat Pisinnaatitaaffii nunarsuarmi meeqqanut tamanut atuuppat?

2014	Aap: 69%		Naluara: 31%
2015	Aap: 82%	Naamik: 11%	Naluara: 7%

4. Atuarfimmi sumiikkaluaruilluunniit toqqissisimanartittarpiuk?

2014	Tamaat toqqissinarigaat: 68%		Arlaannik arlalinniluunniit toqqissiviinnarinnittut: 32%
2015	Tamaat toqqissinarigaat: 71%	Tamaat toqqissiviilliornar- tipaat: 2%	Arlaannik arlalinniluunniit toqqissiviinnarinnittut: 27%

5. Atuarfimmisumi isummersinnaasutut misigisuaannarpit, atuaqatigiit ataatsimiinneranni, atuarfimiinninniluunniit?

2014	Aap tamatigut: 46%		Ilaanni: 54%
2015	Aap tamatigut: 43%	Naamerluinnaq: 4%	Ilaanni: 53%

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAFFINNIK TUNNGAVILIK



SULISUNIK MISISSUISITSINEQ – TIGULAAGAQ

Juni 2014 + september 2015

Akisut: 62 % misissuinermit peqataasut akornanni, tassa aqutsisut, ilinniartitsisut, perorsaasut, ikiortit allaffimmiut – teknikkimilu sulisut.

Ilinniartitsisut isigissagaanni 80 %ii akisimapput.

2014-imi naaggaartut amigaatigineqarput. Teknikkikkut ajutoorneq peqqutaalluni naaggaartut "naluara"-mut ilannguttariaqarsimavagut.

Tungujortoq = 5 qaangerlugit siuariarsimapput **Qorsuk = 3-5-inik siuariarsimapput**
Orange = Siumut utimullu 2 ataallugit **Aappaluttoq = 2-nik kinguariarsimavoq**

Misissuinermit akissutigineqartut UNICEFimit saqqummersinneqarnissaat /katersorneqarnissaat akuersissutigajaajuk?

2014	Aap: 97%		Naluara: 3%
2015	Aap: 85%	Naamik: 6%	Naluara: 8%
1. Meeqqat inuusuttullu MP pillugit isumaqatigiisummik ilinniartinneqartarpat?			
2014	Aap: 26%		Naluara: 74%
2015	Aap: 84%	Naamik: 2%	Naluara: 14%
2. Meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffimminnik paasinnilluarlutillu akisussaaffeqarpat?			
2014	Aap: 7%		Naluara: 93%
2015	Aap: 59%	Naamik: 8%	Naluara: 33%
3. Atuartinneqarneranni MP-nut tunngasut assigiinngitsutigut ilaatinneqartarpat?			
2014	Aap: 20%		Naluara: 80%
2015	Aap: 62%	Naamik: 9%	Naluara: 28%
4. Nunarsuaq tamakkerlugu pisinnaatitaaffiit pillugit atuarfinni ilinniartitsisoqartarpa?			
2014	Aap: 26%		Naluara: 74%
2015	Aap: 72%	Naamik: 3%	Naluara: 25%

UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



UNICEF ATUARFIK PISINNAATITAAFFINNIK TUNNGAVILIK



meeqqanut tamanut

